

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

GODINA IX. 2001.
LISTOPAD-PROSINAC
ОКТОМВРИ-ДЕКЕМВРИ
ЦЕНА 5 КН

28
БРОЈ

Среќна Нова
2002 година и
Божиќ

НЕКА НИ Е СРЕЌНА НОВАТА 2002 ГОДИНА

Драги наши читатели,

Христос се роди! Нека ни се честити и вековити празниците!

Среќа и благодет за сите.

Со гордост и достоинство зачекоривме во Новата 2002 година. Зачекоривме со надежи дека во новото господово лето широко ќе ни се отворат дверите на успехот, благосостојбата, довербата и на секое добро.

Зад нас е уште една многу плодна сезона на активности. Со задоволство можеме да констатираме дека ги постигнавме целите што си ги поставивме пред себе и сме побогати за многу искуства што добро ќе ни послужат во нашата натамошна работа.

Посебна голема благодарност изразуваме кон Владата на Република Хрватска, односно Уредот за национални малцинства, што ја овозможи нашата активност, финансирајќи ги програмите во најголем дел. Изразуваме благодарност на Амбасадата на Република Македонија за успешната соработка и помошта, како и на помошта од Република Македонија за која се надеваме дека во иднина ќе биде поголема и почеста. Искажуваме благодарност на жупаниите и градските поглаварства како и на сите донатори без кои не би можеле да ги реализираме планираните програми.

Од бројните активности навистина, е тешко да се определиме која беше нај-успешна. Сепак во прв план би ја истакнале прославата на 140-годишнината на Зборникот на браќата Миладиновци во Загреб и Ѓаково. Сакаме да истакнеме дека целата 2001 година беше година на одбележувањето на јубилеи на македонските културни друштва и Заедницата на Македонците во Република Хрватска, за кои пишувавме во нашето списание „Македонски глас“. Потполн успех беше и одбележувањето на 10-годишнината на Заедницата како и средбите за паметење со Киро Глигоров и

претставување на неговата книга „Македонија е сè што имаме“. Богата активност остварија и македонските црквени општини во Хрватска како и „Хрватското-македонско друштво“ од Загреб.

Навистина остварени се резултати кои не обвазуваат. Меѓутоа не треба да забораваме дека годишното собрание на Заедницата се одржа во една невообичаена атмосфера а на некои прашања и проблеми ќе биде потребно да се дадат аргументирани одговори на состаноците на Управниот и Надзорниот одбор како и на наредното годишно собрание на Заедницата.

Длабоко сум уверен дека ние Македонците во Хрватска конечно мораме да сфатиме дека мораме да ги надминеме сите проблеми меѓу нас. Пред сè да ги премостиме бариерите што не делеа и да ги прифатиме нештата што не обединуваат. Со еден збор, драги Македонци, ве повикувам сите заедно да се потрудиме годината 2002-та да ја направиме да биде година на помирување и обединување.

За планираните програми и активности во 2002-та година ќе пишуваме во наредниот број на „Македонски глас“.

На сите наши читатели кои ни ги честитаа Новогодишните и Божиќните празници, посакувајќи ни многу среќа и успех во понатамошната работа, најтопло им се заблагодаруваме на укажаното внимание со желба за понатамошно дружење преку страниците на списанието „Македонски глас“.

Срдечни поздрави од Редакцијата

**Среќни новогодишни
и божиќни празници**

Редакција
Македонски глас

PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE STJEPAN MESIĆ ČESTITAO HRVATSKIM GRAĐANIMA NOVU GODINU

Poštovane građanke i građani Hrvatske,

Obraćam vam se na kraju godine koja je za mnoge od vas bila teška. Očekivali smo svi zajedno mnogo. Ostvarili smo onoliko koliko je objektivno bilo moguće.

Jesmo li mogli učiniti više? Možda i jesmo. S više odlučnosti, s više hrabrosti, s manje kalkuliranja — vjerojatno se moglo postići više. No, smjer koji idemo, to moramo krajnje jasno reći, taj smjer je dobar. Njime ćemo nastaviti i u godini koja je pred nama i rezultati neće i ne smiju izostati! Naš je glavni problem i dalje — pokretanje gospodarstva i otvaranje novih radnih mjesta. Doduše, i u tome ima pozitivnih pomaka, ali oni još nisu svakome dovoljno vidljivi. Mi uporno radimo na tome da privučemo strani kapital koji nam je potreban za oživljavanje gospodarstva. I tu imamo određenih uspjeha i realno je očekivati da će se ulazna linija stranih ulaganja u Hrvatsku nastaviti.

Što se tiče naše pozicije u svijetu, ona je svakim danom sve bolja. Hrvatska je krupnim koracima i definitivno izašla iz izolacije u kojoj je praktično bila neposredno prije održavanja izbora na početku prošle godine.

Otvorena su nam sva vrata i na nama je da kroz njih prodemo. Što

prije, to bolje. No, i ovdje moram biti krajnje jasan. Europska unija kojoj smo se uveliko približili potpisivanjem Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju ne obećava med i mlijeko, i to odmah. Ali Hrvatska bez Europske unije jednostavno ne može, uključivanje u nju nije samo naša želja, nego i naša sudbina.

Vrlo je važno što smo uspjeli izboriti individualni pristup, što znači da će se naša sposobnost uključivanja u Europsku uniju procjenjivši isključivo po tome kako ćemo mi sami prihvaćati europske standarde. Prilagodavanje tim standardima golem je posao koji stoji pred nama i u Novoj godini i u godinama koje slijede.

Naša će se vjerodostojnost procjenjivati i na temelju izvršavanja preuzetih međunarodnih obveza. Želim i ovom prilikom ponoviti kako suradnja sa Haškim sudom i razvijanje regionalne suradnje u prvom redu koriste nama samima. Individualiziranje krivnje za ratne zločine skida odgovornost s naroda koji bi u suprotnom ostali taoci nedjela pojedinaca ili skupina. A suradnja sa susjedima u interesu je i stabiliziranju regije, ali i oživljavanju našega gospodarstva.

Nastavit ćemo sa stvaranjem uvjeta za povratak svih naših građana koji su proteklih godina bili prognani ili su izbjegli.

Onaj tko je kriv, ne smije ostati nekažnjen. Bez obzira na njegove stvarne ili izmišljene zasluge, bez obzira na sadašnju ili bivšu poziciju u društvu. Ali onaj koji nije kriv ni za što, ne smije biti ni na kojoj osnovi diskriminiran, niti mu smije biti uskraćeno ijedno od prava što ih na osnovi Ustava i zakona uživaju svi građani Republike Hrvatske.

Prije nepune dvije godine ova vlast je preuzela država s golemim hipotekama. Teško ih se rješavamo i treba nam vremena za to. Znam da mnogi naši građani nemaju vremena čekati.

Znam da mnogi žive na granici egzistencije ili teško preživljavaju čak ispod te granice. U prvom redu zbog njih, ali i zbog svih nas i onih koji će doći nakon nas, dužni smo što prije izvući Hrvatsku iz teškoća i problema s kojima se još suočava.

Obećali smo demokratsku, civiliziranu, europsku i naprednu, pravnu državu Hrvatsku. Želimo da nas nova godina dovede do još jedan krupan korak bliže ostvarenju tog cilja.

Želim da pri tom budemo jedinstveni, svjesni da nas stranačke i bilo kakve druge razlike ne smiju odvrćati od europskog puta demokracije kojim smo krenuli, stoji na kraju novogodišnje čestitke predsjednika Mesića.

НОВОГОДИШНА ПОРАКА НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА
МАКЕДОНИЈА БОРИС ТРАЈКОВСКИ

ВРЕМЕ Е ДА СЕ СВРТИМЕ КОН ИДНИНАТА

Испраќаме многу тешка година. Се разделуваме од неа и посакуваме никогаш да не ни се поврати. Нека остане запишана во историјата како година во која Република Македонија и сите нејзини граѓани го доживеа најтешкиот период од осамостојувањето на државата. Меѓутоа, да се обидеме сите заедно да ги оставиме настрана лутината и горчината, зошто тоа ништо добро нема да донесе. Предолго бевме свртени кон минатото, се вели во пораката која претседателот Борис Трајковски ја упати до граѓаните на Македонија по повод претстојните новогодишни и верски празници.

Во нашите сеќавања, додаде тој вечно ќе ги носиме сите оние што ги дадоа своите животи за одбрана на татковината. "Да мислиме и да ги благословуваме оние кои и сега во редовите на нашите безбедносни сили вложуваат деноноќни напори за да го зачуваат мирот и оние кои будно внимаваат на нашата граница", потенцираше Трајковски.

Изложена на седуммесечни атаки, рече Трајковски, Република Македонија беше соочена со тешки искушенија. Но, токму пред тие искушенија, граѓаните на Македонија, независно од верската и националната припадност, ја покажаа силената на мудроста и достоинството.

Определбата на Македонија да најде политичко, а не воено решение, веќе ги дава првите резултати, продолжи Трајковски изразувајќи уверување дека во првите месеци од следнава година, со помош на меѓународната заедница, нашата земја ќе успее до крај да се справи со кризата. Тоа значи дека мора целосно да го врати уставно-правниот поредок во сите делови на кризните региони на државата, а во меѓувреме да се создадат сите услови раселените безбедно да се вратат во своите домови и целосно да ги расветлиме сите случаи на киднапирани и исчезнати лица, се вели во пораката на претседателот Борис Трајковски.

Почитувани граѓани, време е да се свртиме кон иднината, сите заедно: Македонци, Албанци, Турци, Роми, Власи, Срби, Боснаци и сите други што живеат во оваа наша заедничка татковина-истакна шефот на државата. Според него, во годината што доаѓа не очекуваат и многу други обврски и одговорности. Сите заедно да вложиме напори животот во државата да се врати на вообичаениот колосек, се разбира, имајќи на ум дека најголема обврска ни е одбраната на безбедноста и стабилноста на државата, на мирот и спокойството на сите граѓани.

Мораме максимално да се посветиме на заживувањето на економијата, на продолжувањето на процесот со реформите во целото општество и на афирмацијата на Република Македонија на меѓународен план како сериозен кандидат за зачленување во Европската унија и во НАТО. Затоа треба да ги оставиме настрана разликите и несогласувањата меѓу нас, да ги забораваме дневно-политичките поени или разноразната лична корист на сметка на општите државни и национални интереси. Да ги мобилизираме сите сили за да можеме да тргнеме напред кон подобри денови, подвлече Трајковски.

Се надевам, потенцираше тој дека сите заедно ќе можеме да се справиме со последиците од кризата што ја преживеавме користејќи го искуството што го имавме во годинава што заминува.

На сите ни е дадено ограничено време на земјата и нам ни останува да го искористиме на најмудар можен начин, се вели на крајот од пораката на претседателот на Република Македонија, Борис Трајковски.

ПРОСЛАВА НА 10 ГОДИШНИНАТА ОД ФОРМИРАЊЕТО НА ЗАЕДНИЦАТА

Присутните гости на прославата

По повод 10 годишнината на формирањето на Заедницата на Македонците во Република Хрватска приредена е СВЕЧЕНА АКАДЕМИЈА која се одржа на 8 декември 2001 год. во салата на "Бродарскиот институт" во Загреб.

Покровител на прославата беше Владата на Република Хрватска - Уредот за национални малцинства.

Прославата ја организира Заедницата во реализација на МКД "Крсте Мисирков", во која учествува МКД "Браќа Миладиновци" од Осиек, МКД "Кочо Рацин" од Пула и МКД "Крсте Мисирков" од Загреб.

Во рамките на таа прослава одбележени се и овогодишните "Рацинови денови" со што прославата имаше посебно значење.

На местото на поканетиот претседател на Република Хрватска на прославата беше присутна Сандра Крвавица, помошник на советникот на претседателот за внатрешна политика.

Стипе Зеба посебен советник за друштвени работи на градоначелникот на Загреб и Стипе Појатина заменик на прочелникот на градскиот уред за култура беа гости во името на град Загреб.

Од градот Самобор гостин беше Драго Плечко, заменик на градоначелникот.

За прославата на 10 годишнината на Заедницата на Македонците во Република

*Виолета
Тошевска
и Ратко
Димовски
МКД "Кочо
Рацин"*

Хрватска поздравни телеграми, со желба за понатамошна успешна работа, на Заедницата им упатија Уредот на претседателот на Републиката и Министерството за култура на Република Хрватска.

Ценет гостин на прославата беше и амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска Сервет Авзиу.

Во поздравниот говор амбасадорот истакна: "Ја поздравувам иницијативата за организирање на културни друштва, како место за негување на културата, јазикот и традицијата на Македонците, и тоа веднаш по осамостојувањето на Република Хрватска - вашата втора татковина. Посебна благодарност изразувам кон Владата на Република Хрватска, односно Уредот за национални малцинства, што ја овозможуваат вашата активност, а во најголем дел и ги финансира вашите програми.

За овие десет години за вашата активност може да се зборува сè најдобро. Ова можам да го потврдам и јас самиот, затоа што веќе пет години сум директен учесник на најголем број ма-нифестации, а за некои од нив и Амбасадата

Фолклорната група "ОРО" МКД "Крсте Мисирков"

даваше скромен придонес. Помошта од Република Македонија во иднина треба да биде поголема и почеста, затоа што вие тоа и го заслуживте. Искрено ви пожелувам уште поголема активност и меѓусебна толеранција и почитување.

На сите вас и вашите семејства ви посакувам сè најдобро во престојната 2002 година и честит Божиќ на сите оние кои го слават тој празник”.

Гостите од државните институции ги поздравиле присутните и изразиле посебно задоволство што се наоѓаат меѓу Македонците и го слушаат македонскиот милозвучен јазик. Упатиле честитки за десетгодишната културна активност и на Заедницата и посакаа поуспешна работа во иднина.

Претседателот на Заедницата Илија Христодулов со големо задоволство и радост ги поздравиле гостите и посетителите на Свечената академија и им се обрати со пригоден говор.

За овојгодишното одбележување на “Радиновите денови” д-р Борислав Павловски на-

Добитниците на признанија

пиша пригоден текст “Сонот за куќа”, со кој сакаше да го прикаже Радиновиот сон за татковиот дом, како најавтобиографска песна на збирката “Бели мугри”.

Уметничкиот дел од програмата започна со рециталот - Потпури песни на Рацин - во изведба на Анастасија Цеко - Арежина, со музичка придружба на Савко Алимовски и Горан Стојковски, а во другиот дел од програмата изведе рецитал на стихови од македонските поети Анте Поповски и Михаил Ренцов.

Пеачката група “Распеана Македонија” на МКД “Крсте Мисирков” настапот го започна со песната “Молитва”, а потоа присутните ги развесели со китка македонски народни песни.

Музичката група “Вардарки” и Ксенија Менковска МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек

Музичката секција “Г’га за југ” од истото друштво ја дополни радоста со ефективна изведба на комитското и охридското оро.

Од МКД “Кочо Рацин” - Пула настапија Виолета Тошевска со рециталот “Татунчо”, а Ратко Димовски со авторските стихови “Живот со морето”.

Пеачката секција “Вардарки” на МКД “Браќа Миладиновци” од Осиек и солистките Милка Маѓариќ и Ксенија Менковска под водство на Јагода Тренеска - Цветичанин со музичка придружба на Јанко Поповски изведоа сплет на македонски народни песни.

Поетеса Лилјана Димова - Петернел со посебна инспирација ја рецитираше познатата Радинова песна “Денови”, со која ги возбуди присутните, а потоа ги претстави и стиховите “Земја” од нејзината авторска збирка “Мојот пат”.

Играорците на фолклорната секција на МКД “Крсте Мисирков” со почетните звуци на македонското народно оро “Елено моме” ја кренаа публиката на нозе, а со голем аплауз ги награди и за другите изведени ора.

Присутните гости ги претставија и поздравиле, а целата уметничка програма ја водеа Анастасија Цеко - Арежина и Марко Паризоски.

Овај пат пред настапните празници Божиќ и Нова година секцијата “Везилки” на МКД “Крсте Мисирков” под водство на Анка Рабузин припреми, на општо задоволство и изненадување, продажна изложба на пригодни честитки и украси за елки.

На крајот сите учесници во програмата ја исполнија песната “Једна је Хрватска” која им измами солзи на публиката и таа со восхит им се придружи во песната.

Марко Паризоски

ИЛИЈА ХРИСТОДУЛОВ, ПРЕТСЕДАТЕЛ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА ДРУШТВАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

10 ГОДИШНИОТ ЈУБИЛЕЈ НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Почитувани сонародници, високо ценети гости, уважени дами и господа,

Со големо задоволство, во име на Заедницата, упатувам најтопли поздрави на сите високи претставници од државните и градските институции, на сите други гости и учесници во денешната свечена програма.

Изминаа 10 години откако на поттик, самосвест и голем ентузијазам на Иницијативниот одбор на чело со доајенот на заедницата Никола Гроздановски - Коле и неговите соработници во декември 1991 год. во Домот на пензионерите започна дејноста на Заедницата со првиот Управен одбор (УО) - за што од ова место на сите членови на УО на Заедницата и на Македонските културни друштва во Република Хрватска, им оддавам должна благодарност и признание. А со посебно почитување кон делото и доприносот на покојните активисти Ангел Упевче, незаменливиот оперативец, Томе Прошев, Крсте Новковски, чичко Никола и Иван Микулиќ тогашниот амбасадор на Република Хрватска во Република Македонија на кои нека им е вечна слава и фала. Со неизмерна благодарност кон активностите кои придонесоа во минатите десет години: Магдалена Маршавелска, Огнен Бојациски, Лена Гапиќ, Лилјана Стефановска, Костадинка Велковска, Рахилка Бурзевска и ред други заслужни активисти чии имиња Заедницата никогаш нема да ги заборави. Посебна благодарност кон членот на иницијативниот одбор академикот Далибор Брозовиќ, на Владата на Република Хрватска, на Уредот на национални малцинства, на Министерствата за култура и надворешни работи на Република Хрватска и Република Македонија, Агенцијата за иселеништво на Република Македонија - кои несебично го дадоа својот голем допринос, без чија помош во Заедницата не би било возможно да се работи.

Во моментите на историскиот исчекор и раздружување со дотогашната СФРЈ, во времето на најкрвавата агресија на Хрватска, истите заедно со севкупниот македонски народ во својата нова татковина Хрватска го препознаваат моментот на самоопределба и на одреден начин со формирање на Заедницата ја покажаа својата јасна определеност за независноста и одбраната на новиот хрватски дом и

своје определување на активното лобирање за признавање на својата татковина Македонија за стекнување на нејзината независност.

Во тоа време единствена врска со татковината се остваруваше преку ДКП-а на Република Македонија во Република Словенија и Република Хрватска, во прво време предвидено и претставувано од в. д. амбасадор Лилјана Наумова, а подоцна од амбасадорот во Република Македонија во Република Хрватска Сервет Авзиу. Со должно почитување за нивниот придонес упатувам благодарност кон Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска за плодната досегашна соработка со Заедницата.

Македонците како бројно иселеништво во Хрватска, делејќи го секојдневниот живот со мнозинскиот хрватски народ, а и со останатите националности, жители на Хрватска, осетија потреба за здружување со цел на опстојност на сопствениот културолошки идентитет, зачувувањето на богатото културно историско минато и на севкупно јазично и фолклорно богатство.

Паралелно со формирањето на Заедницата и првото МКД "Илинден" од Риека, се формираат исти друштва во Сплит, Осиек, Пула и Загреб, па до најновото во Задар.

Понатаму благодареејќи на големиот слух, разбирање и финансиската потпора од страна на Владата на Република Хрватска и Уредот за национални малцинства, со формирањето на Заедницата, стекнати се сите услови за нормален доток на сретства за реализација на темелните задачи на Заедницата.

Поаѓајќи од темелните потпори и претпоставки со кои се ствараат нови и подобри услови за плодна соработка меѓу друштвата а со тоа расте потребата од нова и подобра организациска шема на Заедницата.

Во периодот на најтешките години на нашата нова татковина Хрватска, иако многумина се наоѓаат активно на браникот на Хрватска, другиот дел на активности остваруваат завидни резултати, презентирајќи квалитетен културен програм представувајќи ја македонската култура, книжевност, јазик, музика, фолклор, обичаи и др. служејќи на чест и понос како лојални граѓани на Хрватска, така како и мали амбасадори на културата на својата матична татковина Македонија, не заборавајќи ги своите корени.

Така набрзо отпочнува и печатењето, односно издавањето на списанието "Македонски глас", осмислен и уредуван од страна на уреднички одбор на чело со Огнен Бојаџиски.

Сега списанието излегува и понатаму, со нов изменет уредувачки одбор и под раководство на Благоја Јовановски кој е и претседател на МКД "Браќа Миладиновци" од Осиек, на кои им упатуваме посебна благодарност.

Традицијата на хрватско-македонските врски и односи постануваат интегрален дел на работата на Заедницата, па така се нижат ред вредни изданија на Заедницата од авторите Огнен Бојаџиски, д-р Горан Калогјера, д-р Борислав Павловски и ред други автори кои што со своите дела оставиле длабока трага и непроценливо богатство на книжевни дела.

Се нижат успеси на презентацијата на македонската култура и уметност, ликовни изложби, фолклор, класична музика, претставена од страна на познатите гласови на Рахилка Бурзевска, Сотир Спасевски солисти на Хрватска опера, рециталите на Костадинка Велковска, глумица и шансоњерка, до низа манифестации кои ја красат македонската историја и се непроценливо богатство на нашата татковина Македонија.

Традиционално се одбележуваат: "Илинден" и "Раџинови денови" во Самобор, деновите на "Браќата Миладиновци" и мецената Јосип Јурај Штросмаер во Гаково и низа други датуми и јубилеи.

Учесниците на програмата

Во овој момент малку е време да се набројат сите активности и сите оние вредни и заслужни поединци од редовите на Заедницата и од градовите во Хрватска каде се делува и остварува програмата, за што ја користам оваа прилика да им се заблагодарам и одладам големо признание во името на Заедницата. Искрено се надевам дека во скоро време ќе се реализира и идејата на Горан Стојковски и Заедницата како издавач да ја издадеме книгата која што сето тоа ќе го опфати.

Према преустројот на заедниците на малцинствата на Република Хрватска од Заедница на поединци сега Заедницата се трансформира во кровна и координативна организација со ново име "Заедница на друштвата на Македонците во Република Хрватска". Таква организациона шема набрзо ја покажува својата оправданост и исправност во оперативната работа на Заедницата како координатор на сите МКД-а. Воедно ја шири својата соработка со сродни организации во соседна Република Словенија и Република Македонија, те со Друштвата на

хрватско-македонско пријателство и МПЦО-и кои се формирани во Загреб, Сплит и Пула.

Драги пријатели, гледано од оваа временска дистанца и од ова раководство на Заедницата, ценејќи го искуството и советите на минатите раководства, заедно со сите Вас, членови на МКД-а и со помош на сите институции од државен и локален ниво кои редовно ја пратат нашата работа, со посебно задоволство можам да речам дека Заедницата ги исполни сите очекувања и задачи кои што беа пред неа поставени, služeјќи на понос на хрватска демократичност во сферата на мултиетнички и соживот, давајќи го максимално својот допринос како лојални граѓани на Република Хрватска за стабилна држава кон пактот за стабилизација и асоцијација и конечно влегување во големата Европска заедница.

За жал, тоа исто задоволство не можам да го поделам и искажам за нашата татковина Македонија која по кој знае кој пат се соочува со големите апетити на поедини соседи, кои сеуште не го препознаваат животот на 21 век, живејќи во илузии и одамна одминати и превазидени идеи. И во текот на таква состојба и ситуација Заедницата е на црвста позиција, давајќи ја својата безрезервна подршка во секој вид и облик на македонскиот народ и на сите оние кои Република Македонија ја почитуваат како своја татковина. Воедно, одлучно и најостро осудувајќи го секој облик и вид на тероризам.

И во вакво турбулентно време во кое Македонија ги проживува своите најтешки моменти, Заедницата активно ги продолжува своите активности презентирајќи ја Република Македонија низ културно поле, следејќи ги зборовите на најголемиот македонски револуционер и борец за слободна Македонија - Гоце Делчев кој рекол: "Светот го разбира едно единствено како поле за културен натпревар на народите", тоа најдобро кажува се.

Се надеваме дека на крај ќе победи разумот без обзир на се и со помошта на сите пријатели, Македонија на чело со својот народ и актуелната власт, ќе изнајде модел кој што нема да го наруши интегритетот и самобитноста на нашата татковина која ја носиме во своите срца со посебна љубов.

На крај драги сонародници и почитувани гости дозволете ми уште еднаш да ви искажам голема благодарност на сите Вас и на сите оние кои овде не се споменати, за се она што сте го направиле за Заедницата и со тоа, покрај укажаната чест, го докажавте вашето големо пријателство, втемелено уште од светите просветители Кирил и Методиј, браќата Миладиновци, мецената бискупот Штросмаер, Кочо Рацин и Самобор, па се до денес, воспоставувајќи нови односи темелени на традиционалното наше искажано пријателство.

Ќе завршам со цитатот на посетата која ни ја остави првиот претседател на Република Македонија Кирил Глигоров, за време на службената посета на Република Хрватска во Риека: **"ВИ СТАВАМ НА СИТЕ ВАС НА СРЦЕ, ПОМНЕТЕ, МАКЕДОНИЈА НИ Е СЕ ШТО ИМАМЕ"**

Нека ни е жива домовината Хрватска, татковината Македонија и нека ги чува драгиот Бог.

Во името на Заедницата и во мое лично име ви упатувам на Вас и Вашите семејства најискрени честитки и Ви посакувам честит Божик и среќна и весела Нова 2002 година, со желба за добро здравје и плодна понатамошна соработка.

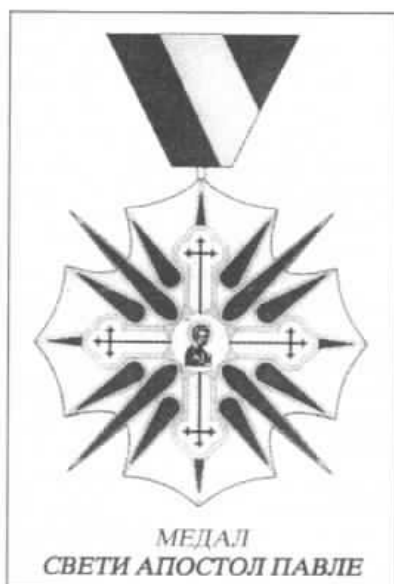
Нека ни е среќно и берикетно на сите нас!
Ви благодарам за вниманието.

ДОДЕЛЕНИ МЕДАЛИ СВЕТИ АПОСТОЛ ПАВЛЕ

Амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска. Неговата екселенција Сервет Авзиу на прославата на десет годишнината на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, одржана на ден 8 декември 2001 год. во "Бродарскиот институт" во Загреб, пред врачување на медалите рече:

Уште еднаш Ви го честитам 10 годишниот јубилеј, кој ќе го искористиме и за споменување на тројца Македонци кои дадоа голем допринос во претставување на Македонија во Хрватска, а тоа се: покојните д-р Петар Кепески и д-р Тома Прошев и меѓу нас присутниот д-р Борислав Павловски. За нивните извонредни заслуги за афирмација на македонската култура во Република Хрватска, Министерството за иселеништво во Република Македонија, сега Агенција за иселеништво по повод 2000 години од Христијанството им доделува медал Свети Апостол Павле на: д-р Петар Кепески, д-р Тома Прошев и д-р Борислав Павловски.

Амбасадор Сервет Авзиу медалите за д-р Петар Кепески и за д-р Тома Прошев ги врачува на нивните семејства, а на д-р Борислав Павловски му врачува лично.

Слово за ПЕТАР КЕПЕСКИ

Проф. д-р Петар Кепески

Изминаа 20 години од прераната и неумитна судбина, заминувањето на професорот Петар Кепески од овоzemскиот свет. Меѓутоа, не само спомен туку и пред сè неговото дело, неговиот неизмерлив труд, неговата неизмерна љубов кон литературата, педагошкиот труд и струка, неговата голема енергија, и стазите по кој чекорейќи си правеше патништа, не собраа денес и овде заедно да му дадеме уште една почит.

Имаше привилегија и чест воедно да биде во многу нешта прв: прв го пронесе современиот македонски литературен збор низ училишните и аудите на загребскиот Филозофски факултет, прв преведуваше од македонски на хрватски и обратно, студиозно и со големо по-

знавање и знаење, прв објавуваше низ страници на македонскиот и хрватскиот печат и списанија прикази, рецензии и огледи од книжевна област, прв преведе една македонска драма на хрватски јазик, прв објави до сега најопсежна Антологија на македонската современа поезија на хрватски и македонски јазик и уште многу првични задолженија изврши овој одважен човек. Тоа е само дел од она што го остави како трајна заложба во македонско - хрватските и хрватско - македонските литературни проткажувања и во двете култури. Можеме со дистанца од изминатите години и време, сосема аргументирано да истакнеме дека беше пионер во втемелувањето на сè она што дојде по него.

Се осмелувам да истакнам како еден од неговите познати и пријател, соработник, дека беше свесен и добро упатен во смисолот и содржината на својата првичност и мисијата што ја имаше. И не ги жалеше своите умни и физички сили и својата творешка енергија. Беше сигурен наутичар на тој брод и затоа со своите плодови и творби допатува до нас како светилник. Неуморно истражуваше, работеше и откриваше.

Во сеќавањата ми навираат средбите со него, со тогаш младите професори на загребскиот Филозофски факултет д-р Могуш, д-р Силиќ, д-р Дамјановиќ, д-р Прањковиќ и редица други, меѓу кои тогаш младиот асистент, а неодамна и починат д-р Младен Кузман.

Го гледам неговиот насмеан лик, ги слушам неговите шегги и досетки. И при тоа не можам да заборавам дека кога

требаше да дојдам како млад новинар - дописник на "Нова Македонија" во 1969 година, тогашниот главен уредник Драгољуб Будимовски меѓу другото, ме упати на професорот Петар Кепески. Истите сугестии ги добив и од моите професори Хараламбије Поленаковиќ и Гане Тодоровски. И навистина, во мај месец истата година го побарав професорот и по средбата останав одушевен не само од неговите познавања и знаење, туку и од неговите сугестии како да работам и како што подобро да се снајдам како млад дописник во Загреб и Хрватска. Неговата помош и соработка беа и останаа нешто најдрагоценото во мојот живот.

Амбасадорот Сервет Авзиу го врачува медалот на сопругата на Петар Кепески, Божена

Една негова трајна мисла беше и остана како да ги развиваме, како да ги негуваме и продлабочуваме книжевните и културните врски помеѓу Хрватска и Македонија, врз меѓусебна доверба, разбирање и почитување, зошто на тој начин чиниме добро. Некои негови соработници пишуваат дека бил распнат помеѓу Хрватска и Македонија. Вистината е поинаква. Професорот Кепески беше над тие поделби и разделби, тој беше свестен дека им припаѓа на двете култури, зо-

што само така му припаѓа на културниот и цивилизиран свет.

Сакам само со целосна почит кон неговата личност, кон неговото незаобиколиво дело и траги, да нагласам дека без него би биле и посиромашни и помалку упатени во големите богатства на македонската и хрватската книжевност, културата, во убавината на македонскиот и хрватскиот литературен збор и јазик. Затоа нашата почит и благодарност кон него и неговото дело, затоа и нашето

верување дека благодарјќи на неговите трагови чекориме по еден автопат во чии темели е вградена неговата визија на една иднина што доаѓа, што е неминовност а тоа е единството на културите во сите нивни разлики и богатства. Денешното признание, пако со задоцнување, со полно достоинство уште повеќе го осветлува делото и личноста на Петар Кепески и го возвеличува во времето и просторот.

Огнен Бојацки

Слово за ТОМА ПРОШЕВ

Проф. д-р Тома Прошев

Кога станува збор за еден творец од значаен и оригинален формат, тогаш најчесто се проникнува во неговото дело и личност со зголемена радозналост. Богатството на таквите личности, нивната благодарност, нивното верување ги облагородува и другите луѓе. Зошто нивните особини се поливалентни, креативни и со изостреши вредносни компоненти, а таков беше и остана Тома Прошев. Чинам дека ова сознание го делат сите оние што имале можност одблиску да го сретнат, да се запознаат и да го доживеат овој скромен човек, а малку кој можеше да не ја забележи и неговата вулканска енергија, која така нагло, скоро без пардон го однесе во вечните небески широчини.

И денес, кога номислувам на Тома Прошев си ги поставувам загадочното

прашање, зарем Господ не можеше да го дарува со уште повеќе време меѓу нас живите. Та Тома стори и можеше уште многу да направи, да се заокружи и да собира убави благодарности.

Чест е и привилегија да се зборува за Тома Прошев, зошто тој беше не само музички педагог, диригент, композитор, автор на неколку книги, туку пред сè мајстор на звукот и зборот, на овој вечен Логос што така таинствено патува и го облагородува човекот низ животните теми и дилеми, низ вечното патување во космосот.

Во историјата на македонската музика и музичкото творештво, тој уште за животот си го заведе она место што и му припаѓа како на еден оригинален, и осведочен, талентиран и пред сè духовен автор. Автор кој и како музички педагог и како композитор и диригент, со денес легендарниот коморен ансамбл "Света Софија" го пронесе низ светот оригиналниот звук на македонското сериозно и автентично музичко творештво, скоро на сите континенти. И припаѓам на генерацијата што растеше и се култивираше и низ таа музика и музичка панорама. Се гордееме и се гордееме со неговото музичко творештво, со неговиот музички талент. Во секој поглед Тома беше продорен, оригинален, слоквентен, дружељубив и со еден збор свој. Го имаше оној флуид што Англичаните го нарекуваат вперсоналитиг и навистина беше личност и како таков ќе остане за пример на оние што доаѓаат, а не само во музиката.

Тома Прошев ѝ припаѓаше на древната земја на Сонцето, но истовремено го љубеше морскиот звон и писок на галебите, како и убавата Медведница. Дури ми се чини дека не му припаѓаше на времето во кое живееше, како да ја гледаше иднината и знаеше дека таа ќе му вратити. Не се осмелувам да зборувам за неговите музички придонеси и богато творештво, за тоа зборот треба

да го кажат други, мериторни дејци. Меѓутоа, треба да се нагласи неговата човечност, ерудитизам, длабочина и промисленост, зошто Тома Прошев остави и длабоки траги во музичкото творештво на Загреб и Хрватска, особено со придонесот во организирањето и оживувањето на загребското "Музичко биснале" и сл.

На крајот би сакал, и помалку љубоморно да укажам и на неговата домолубна, општествена дејност во Загреб и меѓу Македонците ширум Хрватска. Гореше во него жарта да се втемели Македонска црковна општина и тоа стана, како што самиот тој беше кум со давање на името Света Злата Мегленска. Беше нејзиниот прв претседател, како што беше и прв потпретседател на Европската спархија.

Амбасадорот Сервет Авзну го врачува медалот на ќерката на Тома Прошев, Борјана

Денешното признание е симболична роденденска честитка по повод неговиот неодамнешен 70 роденден. Сигурен сум дека на Тома Прошев многу му должиме и ќе треба да му се оддолжуваме.

Огнен Бојацки

Prof. dr. Borislav Pavlovski

Prof. dr. Borislav Pavlovski

raznolik, ovom prigodom navest ćemo samo neke od njih, koji ponajprije karakteriziraju njegovu znanstvenu i humanističku predanost makedonskoj kulturi, književnosti i jeziku.

Pavlovski je koautor s Brankom Hećimovićem antologije "Suvremena makedonska drama", jedan od autora "Makedonske književnosti", autor je izvanredno koncipirane "Antologije snova, maštarija i fantastičnih priča iz makedonske književnosti", priređivač i pisac uvodne studije dvojezične knjige pjesama Konstantina Miladinova "Da vidam Ohrid, Strugu da gledam". Ove vrsne priloge makedonskoj znanosti o književnosti, Pavlovski nadopunjuje s oko dvjestotinjak stručnih i znanstvenih radova, u kojima istančanim smislom za analizu i sintezu osvjetljava, razrađuje i upotpunjuje naše dosadašnje spoznaje o makedonskoj kulturnoj, književnoj i jezičnoj baštini.

U želji da hrvatske čitatelje upozna s ljepotama makedonske literature, Pavlovski se okušao i kao prevoditelj i to s vrhunskim rezultatima. Od njegovih prijevoda s makedonskog na hrvatski jezik ističemo drame "Pod piramidom", "Divlje meso", "Let u mjestu", romane "Pirika", "Ravna zemlja", "Čarobni samarčić", "Bijelo ciganče", knjigu ogleđa Gane Todorovskog, te više izbora poezije Slavka Janevskog, Mihaila Rendžova, Mateja Matevskog, Blaže Koneskog, Katice Čulavkove i drugih. Vrijedno je istaknuti i kontinuitet njegovog rada na upoznavanju makedonske i hrvatske književnosti kojem je za cilj predstaviti objema kulturama ono ponajbolje iz jedne i druge. Makedonska je javnost tako imala prilike na stranicama "Nove Makedonije" čitati tekstove Pavlovskog o Igoru Mandiću, Mirku Božiću, Jurju Križaniću, Miroslavu Krleži, dok su hrvatski čitatelji i ljudi od struke u hrvatskim časopisima mogli također isčitati njegove portrete makedonskih pisaca: Šopova, Janevskog, Stefanovskog, Činga i drugih.

Promicanje makedonske kulturne baštine u Hrvatskoj i hrvatske u Makedoniji Pavlovski smatra svojom zadaćom. On taj posao radi kao vrhunski profesionalac, istaknuti znanstvenik ali i kao humanist kojem su srce i duša podjednako u jednoj i drugoj sredini. Svaki student profesora Pavlovskog, svaki znanstvenik koji prati njegov rad, njegovi sudruzi u istom poslu, svjesni su da je Pavlovski veliki entuzijast, vrhunski intelektualac i znanstvenik od formata. Njegov dugogodišnji posao posrednika između dvaju naroda i njihovih kultura rezultirao je već dosad velikim znanstvenim opusom koji predstavlja nesumljiv prinos znanosti u književnosti u Hrvata i u Makedonaca.

Pavlovski je rado viđen i podjednako uvažavan kao znanstvenik u hrvatskim i makedonskim akademskim sredinama, ali i drag gost na svim manifestacijama hrvatsko-makedonskog prijateljstva, gdje se njegova riječ rado sluša. Pavlovskom duguju obje strane - i hrvatska i makedonska iz jednostavnog razloga jer je svojim predanim radom u promicanju nacionalnih vrednota obaju kultura zadužio i obogatio i Hrvate i Makedonce. U ovom svečanom trenutku moramo naglasiti - makedonska prošlost, ali i makedonska zbilja u svim svojim segmentima imaju u profesora Pavlovskog svog kroničara, kritičara, promotora i velikog prijatelja. O tome

Ambasador Servet Avziu uručuje medalju prof. dr. Borislavu Pavlovskom

najbolje svjedoči njegov izuzetan znanstveni i kulturološki opus, koji promovira dr. Borislava Pavlovskog kao čovjeka i znanstvenika koji s jednakom predanošću, strašću i ljubavlju pripada i jednoj i drugoj kulturi i tradiciji - hrvatskoj i makedonskoj.

Goran Kalogjera

ПРЕТСТОЈОТ НА КИРО ГЛИГОРОВ ВО ХРВАТСКА

Првиот претседател на Република Македонија КИРО ГЛИГОРОВ во почетокот на ноември 2001 год. претстојуваше во приватна посета на Република Хрватска. Тоа беше прилика да се сретне со своите сонародници, Македонците кои живеат во Загреб, Ријека, Пула и Осиек.

На 4 ноември, во просториите на МКД "Крсте Мисирков", имаше средба со активностите на тоа друштво. Во пратка на претседателот Глигоров беа шефот на неговиот кабинет Живко Кондев и Сузана Костадининова, советник во кабинетот за односи за јавност.

Првиот претседател на нашата родна татковина видно расположен се обрати кон присутните: "Ви благодарам на дочекот, навистина, како што ви е обичајот секогаш срдечен, и без оглед што се случувало низ историјата, па и денес остануваме такви кави што сме гостопримливи, и секој го сакаме да го поздравиме да се почувствува како дома. Јас навистина меѓу вас сега така се чувствувам. Голема благодарност за тоа што сте решиле да ми дадете почесно членство, можеби тоа не сум го заслужил. Минатиот пат кога бев овде во Загреб, кога беше промоцијата на мојата книга, ја почувствував таа срдечност од убавиот прием и од хрватските домаќини. Особено се чувствував многу пријатно меѓу вас. Еве сега повторно, по ваша иницијатива, со голем труд е организирана и оваа наша средба а посебно се радувам што ќе имам можност да се сретнеме со наши сонародници во многу градови овде во Хрватска. Загреб, Ријека, Пула и Осиек се градови каде се чувствува интернационален дух на една отворена земја и се надеваме дека и Хрватите така ја чувствуваат Македонија како пријателска земја.

Денеска имав можност да го прелистам вашето списание "Македонски глас" и во него се гледа вашата активност и со многу голем жар и интерес се борите да се докаже дека собраните песни од страна на браќата Миладиновци во македонската историја и книжевност имаат посебно значајно место. Исто така го освеживте вниманието према родоначалникот на нашата модерна поезија, поетот Коста Рацин. Во списанието јасно се зборува дека живеете еден живот исполнет со мислата за родната татковина, а во исто време сум посебно горд што сте лојални граѓани на вашата нова татковина. Јас уште еднаш сакам да се заблагодарам за вашиот срдечен пречек за време на нашиот претстој и за секогаш тоа ќе ми бидат едни од најубавите спомени. Многу ви заблагодарувам.

Претседателот на Заедницата Илија Христовулов истакна дека го делиме задоволството и посебно ни е чест и радост што првиот претседател на Република Македонија е наш гостин.

Иван Качуров претседател на МКД "Крсте Мисирков" од Загреб, се заблагодари за посетата. Тој меѓу другото рече: "Ни створивте нова држава од стариот свет, а ние сме една гранка од таа држава. Физички ние сме тука, а во срцето сме во Македонија".

Киро Глигоров во просториите на Заедницата во Загреб

Претседателот на МПЦО Трајан Стефановски го запозна претседателот со припремите за изградбата на македонска православна црква во Загреб и со проблемите околу материјалните средства.

Горан Стојковски гостите ги запозна со активностите околу прославата на 10 годишнината од формирањето на Заедницата на Македонците во Хрватска. Татковината ни е една, али со задоволство живееме во нова татковина. Сега се припрема Уставен закон за малцинствата во Хрватска. Овде не се верува дека правата на малцинствата во Македонија се на висок степен. За тоа на Вас ви припаѓа најголема заслуга.

Вукашин Јовески зборуваше за активностите на Заедницата и посебно за работата на сите културни манифестации кои ги организира МКД "Крсте Мисирков" од Загреб.

Марко Паризоски, член на редакцијата на списанието "Македонски глас" ги запозна гостите со организацијата и активностите за печатење на списанието кое го финансира Уредот за национални малцинства во Република Хрватска.

За сеќавање на оваа средба Првиот претседател на Република Македонија на МКД "Крсте Мисирков" му остави писмена благодарност.

"Возбуден сум и извонредно задоволен од претстојот во Загреб а потоа во Ријека и Пула. Како и минатиот пат вложивте многу труд и со љубов ме пречекавте и овозможивте да се видам со челниците на Вашата Заедницата на Македонците во Хрватска.

Во овие месеци кога нашата заедничка татковина поминува во многу тешки денови и со загриженост за опстанокот на нашата тешко стечена држава, духот што го почитував кај Вас и Вашата грижа за татковината и за Македонците во Хрватска.

Моите честитки и поддршка за Вашите напори.
Загреб, 5 11 2001 год.

*Со најдобри желби за сите
Македонци во Хрватска*

Киро Глигоров

ПРВИОТ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КИРО ГЛИГОРОВ
СО МАКЕДОНЦИТЕ ВО ИСТРА

МИЛО МИ Е ДЕКА СТЕ ВИДНИ И ЧЕСНИ ГРАЃАНИ НА ИСТАРСКАТА ЖУПАНИЈА И РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА ВО ШТО СЕ УВЕРИВ ПРИ ОВА СВОЕ ПАТУВАЊЕ И КУСИОТ НО МОШНЕ УБАВ ПРЕСТОЈ ВО ВАШАТА СРЕДИНА

Тоа беа зборовите на првиот претседател на Република Македонија госп. Киро Глигоров со кои ги поздрави собраните Македонци, членовите на МКД "Кочо Рацин" во Пула.

Киро Глигоров меѓу Македонците во Пула прима поклоп копија статуа Торзото на Агрипина

"Во тао се уверив при првото стапување на подрачјето на вашата жупанија. Вистински сум трогнат со вниманието со кое бев пречекан и примен од највисоките должностници на локалната самоуправа на чело со господинот жупан Иван Јаковчиќ, градоначалникот на Пула м-р Лучиано Делбијанко, претседателот на Стопанската комора на Истра Шиме Видулин, кој ми овозможи мошне убава сала за промоција на мојата книга "Македонија е сè што имаме" - истакна помеѓу останатото првиот претседател на Република Македонија госп. Киро Глигоров, па настави: "Вистината е тука, собрана во над 500 страници на книгава,

потврдена со цел низ автентични слики и историски акти, свидетелства, како ја создававме нашата република.

Во неа се вградени најубавите желби, надежи, вековната мачна работа и напорите на народот на тие простори и животите на илјадници знани и незнани борци низ вековната борба за нашта слобода и осамостојување. Во секоја историја, наоѓајќи се на крстопатот на интересите на околните земји и поголемите сили, Македонија беше и остана во центарот на интересите, како мошне значително па дури и невралгично подрачје, со пресудно значење за мирот на овој дел од Европа и пошироко."

"Македонија не ја создале последниве демократски промени. Таа е создадена многу порано и зад себе

има мошне богата и славна историја, голема стара култура и културно наследство, со кое сме претставени и познати во Европа и во светот. Своите понови основи на државноста Македонците ги воде низ револуционерното минато, Народно ослободителната борба се до првото заседание на АСНОМ во манастирот Св. Прохор Пчињски, кој сега се наоѓа на територијата на соседна Република Србија, каде се удруени темелите на новата Република Македонија, почнувајќи од органите на власта, јазикот, културата, судството, меѓунационалните односи, религијата, и сите други значителни смерници на создавањето на државноста.

Сега, кога Македонија е самостојна, кога треба да се средоточи на стопанскиот, натамошен соци-

Киро Глигоров меѓу Македонците во клубот на МКД "Кочо Рацин" во Пула

јален, културен и останат свестран развој и напредок затечени сме со сето што ни се случува на нашите простори. Со отворен вид на интервенција од соседното Косово, со ескалација на националистичко-сепаратистички облици на тероризам и геноцид, во кој се истерани жителите од многу села од Шар Планина, во околината на Тетово и Куманово и од деловите на тие два града. Секој облик со кој се настојува терористите да се претстават како воени сили и да им се даде воено политички облик и легитимитет во праксата се демантирани и не поминуваат. Со векови на овие простори живееле мултиетнички народи, под турската, бугарската, грчката, српската и друга доминација, како и во поново време во Република Македонија, но секогаш меѓу себе си имале вековен

соживот, кој станал традиционален однос на нашите простори. Тука освен Македонците и Албанците, живеат Србите, Грците, Турците, Бугарите, Власите, Ермените па и Хрватите, како рамноправни народности што секогаш било и е гарантирано со Уставот. Сите тие го имаат своето светло и чесно потекло и својата земја, како и вие што ја имате Македонија, па што останало кусо и зошто крвта се пролева. Може ли една етничка целина, освен својата држава да бара уште две соседни. Кој тоа го толерира и овозможува денес, кога целата Европа и светот прават напори за соединување на политичките, стопанските, воените и другите интереси, кога територијалните граници стануваат се поформални и поотворени, а соработката и взаемноста меѓу на-

родите поголема. Верувам во силата на разбирањето меѓу народите, кои лесно можат да го согледаат тероризмот и сепаратистичките насоки и да ги ефикасно изолираат и решат од рамките на меѓународните односи. Се водат долготрајни и тешки преговори, оптоварени со недоверба и со лошото создадено во последниве денови но оптимист сум дека има воља и можности тоа да го надминеме и решиме, истакна Киро Глигоров.

На почетокот гостите ги поздравиле претседателката на МКД "Кочо Рацин" од Пула Славица Сагадин а во претставување на книгата земаа учество д-р Борислав Павловски од Загреб, д-р Горан Калоџера од Ријека и Алдо Климан проф. од Пула. На промоцијата беше присутен и амбасадорот на Република Македонија Сервет Авзиу.

Ратко Димовски

ПРИЕМ НА ПРВИОТ ПРЕТСЕДАТЕЛ КИРО ГЛИГОРОВ ВО ПУЛА

За време на престојот во Пула, првиот претседател на Република Македонија Киро Глигоров и неговата супруга Нада Глигорова со останатите угледни гости од Република Македонија беа примени во Градската палача, од истарскиот жупан госп. Иван Јаковчиќ и градоначелникот на Пула м-р Лучиано Делбианко.

Во текот на разговорот, домаќините ги запознаа високите гости од Република Македонија со актуелностите од овие подрачја и укажаа на можностите на поширока взаемност и соработка во стопански, културен план и размена на технолошките можности и дострели во конкретните прашања. Таква кооперативност, како истакнаа ја согледале во секојдневниот живот на непосредните и најпоузданите емисари на Република Македонија, месните жители од македонско потекло, кои се претставија како мошне

Размена на поклони на приемот кај жупанот
Јаковчиќ

конструктивен дел од жителите на Истра и Пула на кои сериозно во секој момент се смета. При ова се истакнати акциите и активностите на МКД "Кочо Рацин" од Пула.

Ратко Димовски

ТРИЕСЕТИОСМИ РАЦИНОВИ СРЕДБИ ВО ВЕЛЕС

СОНОТ ЗА КУЌА

Доколку ја прифативме мислата дека "читањето на поезијата е мечтаење", тогаш можеме да се впуштиме во интерпретација на Рациновата тематизација на сонот за куќата во најавтобиографската песна на збирката *Бели мугри*. Имено, лирскиот субјект во песната *Татунчо*, посветена "на Бана", сосема експлицитно го тематизира сопствениот неостварен дон за куќа. Истовремено, при втората и третата песна "На Струга дуќан да имам", тоа е единствената песна од збирката *Бели мугри* во која се употребува тој значенски конотативан збор.

Куќата во песната *Татунчо*, се наведува три пати, додека во втората и третата песна од споменатиот циклус се појавува само во стиховите: "дуќани, куќи високи" (2/16) и "каде е куќа весела?" (3/8). Зборот куќа во однос на некои други зборови од поетовиот речник во ова збирка е реч со голема фреквентност. Овој лексиколошки факт не го намалува неговото значење на рамништето на автореференцијалната анализа на поетовиот тематски интерес.

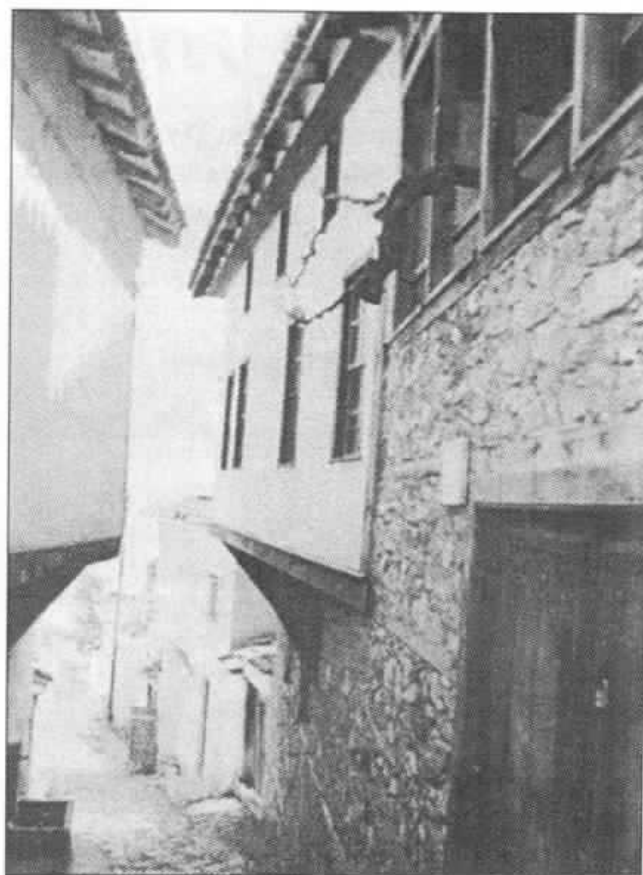
Срцето во изворните македонски облици на срцето (2), срце (13) и срцето (5) е најфреквентниот именски збор на неговата збирка *Бели мугри*, а според мислењето на Душко Наневски е и самото средиште на Рациновата поетска визија, додека за куќата, без оглед на нејзиното големо и реално имагинарно значење, тоа не може да се рече, ниту да се оправда само на темелот на конкордацискиот речнички испис или во наведувањето на статистичките податоци од лексиколошка природа. Може меѓутоа, да се открива на феноменолошкото рамниште на читањето, она кое на одредениот феномен му отвара широк простор на значење во рамките на нечиј светоглед кој ја чува длабоко закопаната тајна за сопственото битие во светот, којшто спрема него ја искажува својата мрачна страна.

Токму затоа мислам и верувам дека Рациновата песна *Татунчо* е вонредно значајна алка во разбирањето на неговата лична природа која во неа се открива во една сосема субјективна димензија, која по правило е импрегрирана во тематизирањето на секојдневните факти, а тоа значи дека е опфатена со уметничката транспозиција на историската стварност и нејзините социјални феномени. *Татунчо* е непригушена и невоздржана исповед пред неизградената куќа. А куќата е заштитено место, место на сигурност и топлина. Таа поприма значења на паметење на детството, на добата на Мајката, просто на исходнијата позиција во светот. Особено кога има ваков растер каков што има оваа семејна

куќа. Имено, тоа е куќа со вертикала. Куќа која ги содржи сите битни елементи од подрумот до таванот, а тоа значи дека е полн склад со симболичката природа на куќата што е човековиот микрокосмос во макрокосмосот. Во таквата куќа се населени и смртта и животот.

Лирскиот субјект, т.е. самиот поет, се стреми кон едноставна, сиромашна и ненаселена куќа, како што би можеле да очекуваме од него на темелот на разни животни факти кои говорат за осомниченик, "прогнаник" и скитник, кој престојувал во тајни и скромни соби од Скопје преку Белград и Загреб до Дрезден, но и во оние заеднички куќи на неслобода: во затворите во кои нема интима и вистинска контемплација.

Рациновата куќа од сонот би требала да биде "со високи шимшир порти", човек веднаш за да може да се насели во самото средиште на неговата поезија - срцето. Сонуваната куќа е понижена со темелната одредница на неговата поезија - срцето. Таа сега е

Куќата музеј на Кочо Рацин во Велес

соградена од сонот и од неа извираат идеалите на безграничниот хуманизам, како инаку да се објаснат стиховите на втората строфа:

*куќа цел свет братски да ми е
братски срце што отвора,
срце - порта највисока,
срце - куќа најширока.*

Тие метафорични изрази се очекувани и се во склад со поетовото идеалистичко поимање на уредувањето на универзумот. Неочекувани во некоја смисла се стиховите што своцираат сосема лични животни желби, кои останале неостварени.

Својата замислена куќа, својот имагинарен дом, го населува со жена која ја гледа како "гул-трендафил во одаја / верна, добра млада љуба - ", и тоа е сосема ексклузивна автореференцијална изјава. Исповеденото рамниште во овие стихови достигнува кулминација на поетската искреност. Ја открива поетовата слоевита човечка природа која живее со своите амбиваленции кои наеднаш се појавуваат на сцената на животот.

Веднаш по изразената желба за жена, и тоа не било каква, туку во рамките на традиционалистичното воспитување, ја повторува молбата (синтагматски паралелизам) "не ме к'лни не ме жали" од првиот стих на песната, и патријархалната визија на домот ја преобразува во акционен повик "во борбата другарката / с'лице сјае, с'лице трепти!", сугерирајќи ни дека тоа навистина е неговата права природа и дека само за миг и се препуштил на мечтата за куќа со жена во одајата.

Тој Рацинов исповеден лелек, налик на незаобиколивиот "Секидневен лелек" на Аугустин Тин Ујевиќ, во себе има визионерски елементи, што се огледуваат во сликата на просторот, вон куќата и домот, воопшто, кој би требало да му биде местото од кое душата преминува на другата страна, како што тоа во својата визија го насетил и Иван Горан Ковачиќ.

Имено, последната - петта строфа, која како и првата, има пет стиха, додека трите средишни имаат по шест стиха, со што е остварена формалната симетрија на песната, па се сугерира замислениот склад на неговата куќа од сонот, е визионерска по парцелирањето на местото на смртта, бидејќи тој буквално вели: "И ако не умрам дома / туку кај што стии пиштат / в борба искри кај што л'штат - / блазе, речи на душата - има зашто душа да е!". И наместо змиите да му се чуварки на домашниот праг, тие се знак на неговата екстериторијалност од една страна, и симболичното совршенство на битието, кое може да се поистовети со артефактот што е пред нас, а во кој ја има претставено визијата на куќата од личната мечта.

Куќата од Рациновиот сон е динамична по својата форма и по својата содржина.

Велес

Композициската структура на песната е нејзин нацрт. Обликувана е од пет строфи. Повторувам: првата и петтата имаат по пет, а втората, третата и четвртата по шест стиха. Тоа се подрумот и таванот и меѓукатовите. Тоа е надворешната динамика, а внатрешната се темели на ритмичката и интонациската организација на стихот. Стихот начелно е осмерец, но со различни внатрешни структури, така што се остварува основен вид на римотворност и интонациски линии. Таа поетова куќа е изградена од класичен традицијски стих на цврста форма и е стилизирана со неколку уметнички и многу креативни обликувани зафати, кои остваруваат специфичен римовен и интонациски склоп на чиј темел оживува замислената куќа па со возбуда минуваме низ неа.

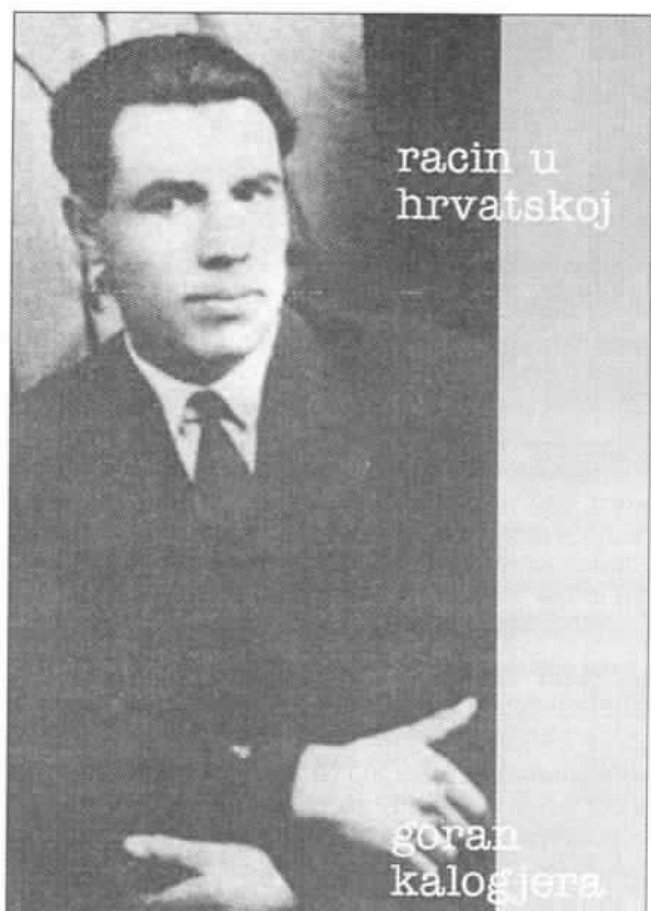
Таа е, речиси, налик на вистинската семејна куќа која обилува со најразлични величини, односи и функции на одаите од подрумот до таванот. Динамиката на стварната куќа е во согласје со куќата од поетовиот сон за идеален дом. Така јурсенаровски секоја метафора може да се материјализира.

Рациновата метафора на куќата ја претставува идиличната слика од детството која однадвор ја има опкружено егзистенцијалистичката мачнина. Но тоа не значи, како што се уверуваме, дека мечтата отстапила пред стварноста. Тоа би бил пресуден пораз за поетското (умеење), но и за нас читателите, кои понекогаш, благодарение на поезијата, отпловуваме на извесни патувања во толкувањето на поетската уметност на зборот. Тие читања и толкувања се налик на одисејски лутања кои завршуваат во куќата, која ни е дом во кој можеме да му се препуштиме на мечтањето, како што и самиот му се препуштив на сонот за куќа во оваа Рацинова песна, која ме трогна со воодушевувачката количина на искреност и уметничка впечатливост.

Борислав Павловски

Беседа во Рациновата куќа во Велес

на 15.11.2001 год.

racin u
hrvatskoj

goran
kalogjera

Počev od 1928. godine u ondašnjim tiskovinama kraljevine Jugoslavije, a posebno u onima koje su izlazile u Zagrebu, pojavljivali su se tekstovi raznih vrsta; pjesme, eseji, kritike, studije, programatski članci, novele, pripovijetke, potpisane u većini slučajeva s pseudonimom K. Racin.¹⁷ Raznovrsnost ovih tekstova i njihova neosporna literarna vrijednost nagnala je mnoge čitatelje da se zapitaju tko je taj pisac K. Racin. O toj evidentnoj znatiželji čitatelja da upoznaju pisca tekstova koji su bili objavljivani na stranicama "Kulture", "Kritike", "Literature", "Književnika", "Našeg vjesnika", "Radnika", "Radničkog tjednika" progovorio je i S. Galogaža u jednoj od svojih pisama, u kojem navodi da ga već tri godine ljudi zasipaju pitanjima o tome tko je taj Racin i da on nikome to nije otkrio, ali da postoji mogućnost da se njegov identitet razotkrije jer on surađuje i s nekim drugim urednicima koji bi mogli objaviti. Galogažina briga nije bila bez osnova jer se pod pseudonimom K. Racin krio identitet jednog od istaknutijih ilegalaca radničkog pokreta u Makedoniji, Koste Apostolova Soleva.

U to tmurno i opasno vrijeme između dvaju ratova bilo je malo ljudi koji su se mogli pohvaliti da su upoznali mladog grnčara iz Makedonije,

TKO JE TAJ

čovjeka koji se u Hrvatskoj otkrio slavom autora prve zbirke poezije na makedonskom jeziku. Namjera nam je istražiti i objaviti osjećaje koji su politički djelatnici, književnici, pjesnici, kulturni radnici, partijski aktivisti, progresivni intelektualci svih profila na tlu Hrvatske gajili prema Racinu i kakve je dojmove on ostavio na njih. Jedan od rijetkih stanovnika Zagreba koji je imao priliku upoznati Racina bio je i slikar Zlatko Prica.

Pricu je Racinovo lice podsjećalo na srednjovjekovne freske makedonskih manastira, njegove priče o Makedoniji bile su toliko žive i sugestivne da su ga jednostavno natjerale da posjeti Makedoniju što je rezultiralo njegovim umjetničkim odrazom doživljenog i viđenog. Prica je potaknut Racinom zavolio Makedoniju, njene ljude, običaje, floru i faunu što je rezultiralo velikim makedonskim opusom koji i danas svježinom i snagom umjetničkog izričaja kistom održava iskrenost Pricina oduševljenja i zaljubljenosti u Makedoniju. Za Juru Kaštelana Racin je bio pravo otkriće, izuzetan lirski senzibilitet, sudrug u stihotvorstvu, čovjek ugodna glasa, vrlo uvjerljiv i sugestivan u svojim pričama o Makedoniji.

Zahvaljujući njihovim zajedničkim šetnjama zagrebačkim ulicama, Kaštelan je upoznao jedno novo podneblje, zemlju tuge, bola i prkosa, Racinovu Makedoniju, za Kaštelana nov svijet. Dragu Ivaniševića, onako mlad i samosvjestan, podsjetio je na još jednog mladog pjesnika, I. G. Kovačića, pogotovo u trenutku kada mu je Racin sav sretan i ponosan u samoj vrevi zagrebačke ulice recitirao svoje pjesme iz zbirke *Beli mugri*. Bio je sretan zbog njega i njegova zadovoljstva objavljenom zbirkom i posebno ponosan na činjenicu da je ta mala, ali lirski snažna zbirka tiskana u njegovoj domovini - Hrvatskoj.

S. Galogaža vidio je u njemu idealnog predstavnika osviješćenog i samoobrazovanog radništva, radnika koji se snagom volje i talenta izdigao iznad svoje klase i okrenuo svijetu književnosti. Premda na momente pretjerano tutorski, ponekad s pravom, ponekad ne, Galogaža je vjerovao u njegove spisateljske sposobnosti, ali ga je ipak vidio isključivo kao radničkog pisca, u čemu je griješio. Intelektualci Partije, poznati antifašisti, poput Ognjana Price ili Otokara Keršovanija vidjeli su u Racina prvenstveno vojnika Partije koji im je bio dodijeljen kao partijska zadaća.

PISAC KOSTA RACIN

Njihov zadatak u odnosu na Racina bio je smjestiti ga i osigurati ga, prikupiti novaca za tiskanje njegove zbirke i sigurno ga vratiti u Makedoniju što se u biti i korektno odradili. Bilo bi nepošteno zanijekati njihovu osobnu sklonost prema Racinu kao čovjeku, no Racin je svojim nastupom, ponašanjem, skromnošću, i duhovitošću inače osvajaio ljude, stoga ni oni dvojica nisu mogli biti izuzetak. Znatno humaniji, topliji i prisniji, bio je Racinov odnos s J. Cazijem, sindikalnim prvakom za Hrvatsku, koji ga udomio, primio, shvaćao i odigrao izuzetno važnu ulogu u Racinovu zbrinjavanju pred progonom policije. Uostalom, da je Racin ostavio dubok dojam na Cazija, svjedoči i njegova namjera da poslije rata objavi svoja sjećanja na Racina u čemu na žalost nije uspio.

Hrvatski književnik Ivo Kozarčanin bio je jedan od njegovih prvih kritičara koji su u svojoj kritici njegove zbirke nije povodio za emocijama, već je sudio njegovu stihovlju vođen isključivo estetskim mjerilima i kriterijima i dao mu pritom visoku ocjenu. Jednu od svojih zbirki darovao je Pavleku Miškini, seljačkom piscu, s kojim ga je također vezivala ljubav prema književnosti. Ne znamo kako je Miškina na to reagirao, no bitno je znati da su dva pisca, koji su u svojoj književnosti tako zdušno branili interese potlačenih, cijenili jedan drugoga.

Za one koji su ga poznavali, on je bio drug Kočo, čovjek vesele naravi, blagih toplih očiju, niska stasa, ali odlučna karaktera i nepokolebljivih uvjerenja. Znao je razgaliti čovjeka, bio je uvjerljiv i sugestivan sugovornik, zanimljiv govornik koji je svojim hrvatskim prijateljima otvarao nova obzorja Makedonije, njenog folklor, ljudi, krajeva, muzike, jezika, narodnih pjesama, povijesti i nemilosredne stvarnosti. Za sve one koji nisu imali sreću upoznati ga osobno, bio je samo K. Racin, pisac. I onda kada je otišao nepovratno u svoja bijela makedonska praskozorja, Racin je i dalje predstavljao užitak i zadovoljstvo čitanja, postao je subjektom brojnih analiza i studija, pjesnička osobnost koja se ne zaboravlja.

Ušao je u povijest južnoslavenskih književnosti kao svojevrsan književni fenomen, pisac koji je u periodu između dvaju ratova udarao temelje makedonskoj suvremenoj poeziji, radio na problemu makedonskog jezika, ukazivao na ljepotu i bogatstvo makedonske narodne pjesme, objavio

prvu zbirku poezije na makedonskom jeziku, napisao vizionarsko viđenje budućnosti nove južnoslavenske književnosti - makedonske, okušao se kao prozaik, ništa bolji ni lošiji od svojih suvremenika u okvirima ondašnje Jugoslavije.

Ulica u Velesu u kojoj se nalazi rodna kuća Koste Racina

Jednom riječju udario je pečat vremenu u kojem je živio, stoga se razdoblje njegova književnog djelovanja na prostorima Makedonije može nazvati i Racinovom dobrom. Njegovi boravci u Hrvatskoj (Zagreb, Split, Sušak, Samobor) bili su vrijeme njegove izuzetno plodne publicističke djelatnosti. U Hrvatskoj je objavljena većina njegovih radova, Hrvati su mu omogućili tiskanje zbirke, Hrvati su ga uvažavali, štitali i prijateljevali s njim. Ne možemo a da njegov boravak u Hrvatskoj i objavljivanje njegove zbirke na makedonskom jeziku *Beli mugri* 1939. godine u Samoboru, ne usporedimo s podvigom njegova sunarodnjaka Konstantina Miladinova koji je 1861. godine uz pomoć hrvatskih intelektualaca i biskupa Strossmayera objavio kapitalni zbornik makedonskih i bugarskih pjesama.

Hrvatska i njeni istaknuti intelektualci u 19. i 20. stoljeću pokazali su istinsko razumijevanje za probleme makedonskog naroda i odigrali važnu ulogu u ključnim trenucima razvoja makedonskog preporeda i suvremene makedonske književnosti.

Dr. sc. Goran Kalogjera
Racin u Hrvatskoj

17 Osim pseudonima Racin, makedonski pjesnik Kosta Apostol Solev koristio je još i ove: Bodzo ili Neven Pejko

BLAGOJA JOVANOVSKI:

HRVATSKO MAKEDONSKI ODNOSI KROZ STOLJEĆA

HRVAT PRVI REKTOR

...Osnova makedonskog univerziteta u Skoplju postavljena je 1949. godine, dok je njegov prvi rektor postao Hrvat, dr. Marin Katalinić, dotadašnji profesor Prirodoslovnog fakulteta u Zagrebu, koji je učinio mnogo za razvoj ustanove, a uz pomoć drugih Hrvata iz Hrvatske. Još 1946. godine osnovan je Filozovski fakultet s dva odsjeka: povijesno-filološkim i prirodno-matematičkim, čiji je dekan opet bio Hrvat, dr. Gilbert Flumiani, kemičar i sveučilišni profesor iz Zagreba. Na njemu su djelovali, kao i na drugim novoosnovanim fakultetima Hrvati koji su postavili čvrstu osnovu za razvoj makedonske znanosti.

Posebice se to osjetilo na pisanju historije - povijesti makedonskog naroda, posebice stvaranju osnove njihove srednjovjekovne prošlosti, a za to je opet zaslužan jedan Hrvat, za kojega je novoizabrani predsjednik Makedonske akademije znanosti i umjetnosti Mihajlo Apostolski, i pismeno naglasio da je svojim znanstvenim djelovanjem zadužio makedonski narod. To je akademik Stjepan Antoljak. Bio je treći istaknuti hrvatski povjesničar koji je dio sveučilišne karijere proveo na Filozovskom fakultetu u Skoplju.

Prije II. svjetskog rata, bio je u Skoplju Grga Novak, koji je imenovan docentom opće povijesti srednjeg vijeka 1920. godine, te predaje do 1924., a od tada do 1941. na istom fakultetu predaje i Josip Matasović. Stjepan Antoljak bio je presudan znanac pri obrazovanju i osposobljavanju za samostalnu djelatnost makedonskih povjesničara, najprije za srednjovjekovnu problematiku, dajući u svojim priručnicima za to prijeko potrebnu osnovu. O prinosu Stjepana Antoljaka makedonskom povjesničarstvu, bit će još riječi. Ne smije se zaboraviti da je glazbenik i dirigent svjetskog glasa Lovro Matačić, djelovao u Skoplju i unaprijedio, ne samo operu nego i ukupan glazbeni život u Makedoniji.

Kapitalna djela, "Rječnik makedonskog naroda" i "Povijest makedonskog naroda", su najznačajniji rezultati suradnje hrvatskih i makedonskih znanstvenika, a plod te suradnje je ovjekovječen u stvaranju MANU, čiji su članovi postali i neki hrvatski znanstvenici.

Na Filozovskom fakultetu u Skoplju Marija Šunjić (majka bivšeg rektora sveučilišta u Zagrebu Šunjića), osnovala je katedru za engleski jezik i književnost, koju

je tada, uz ostale, posjetio i američki nobelovac Beili. Rudolf Maixner podigao je na europsku razinu katedru za francuski jezik i književnost. Pavao Vuk Pavlović je ne samo osnovao katedru za filozofske znanosti nego ju je povezao sa sličnim europskim ustanovama.

Na novoosnovanom Prirodoslovno - matematičkom fakultetu u Skoplju također su odigrali presudnu ulogu za razvoj biologije Roko Vuković, franjevac, Hrvat iz Imotskog, te Hrvat Mihovil Gračanin iz Zagreba, koji ju je podigao na europsku razinu kao znanost pedologije, te osnovao znanstveni časopis i stvorio niz mladih makedonskih znanstvenika za tu vrstu znanosti. I na Medicinskom fakultetu u Skoplju bili su istaknuti medicinski znanstvenici iz Zagreba, kao dr. Juzbašić, dr. Oberhofer, dr. Veljko Buljan, nazvan makedonski Sherlock Holmes u struci, na Pravnom fakultetu dr. Ivo Puhan i dr. Franjo Bočić, dr. Stevan Jantadek, podrijetlom iz Hrvatskog zagorja, na Ekonomskom dr. Vjekoslav Maihner, rođen u Boki kotorskoj. Također, treba naglasiti da je zauzimanjem dr. A. Štampara i dr. N. Georgievskog iz Skoplja utemeljen Makedonski fakultet.

Univerzitet "sv. Ćiril i Metodije" u Skoplju

Kako i dalje postoje veze između HAZU i MANU (potpisan je i novi ugovor o suradnji), a u Skoplju se priprema novo tonsko izdanje "Povijesti makedonskog naroda", u kojemu će i hrvatska strana sudjelovati, na znanstvenim će skupovima u Makedoniji, posebice u Skoplju i Ohridu, i u Hrvatskoj doći do obnovljenih susreta između hrvatskih i makedonskih znanstvenika na svim razinama...

(ulomak iz knjige)

S. K.

IV МАНИФЕСТАЦИЈА

"КУЛТУРНО ТВОРЕШТВО НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА"

На 4 ноември 2001 год. во Концертната сала "Ватрослав Лисински" се одржа IV. МАНИФЕСТАЦИЈА на националните малцинства кои живеат во Република Хрватска под име "Културно творештво на националните малцинства во Република Хрватска".

Покровител на оваа манифестација беше Владата на Република Хрватска, односно Уредот за национални малцинства.

Присутните гости и учесници на културната програма ги поздравиле потпретседателката на Владата Жељка Антуновиќ. Во поздравниот збор истакна дека малцинствата и етничките групи се богатство за Република Хрватска. Им пожелува и во иднина да ја сочуваат својата култура, народните обичаи, мајчиниот јазик, оти тоа е одраз на демократичноста во нашата земја.

Водителката на Владиноот Уред за национални малцинства Мила Шимиќ ги поздравиле присутните а посебно добредојде им посака на учесниците во програмата кои се дојдени во Загреб од многу градови од цела Хрватска.

На манифестацијата учествуваа културно - уметнички друштва и сојузи на Чеси, Словаци, Словенци, Роми, Албанци, Црногорци, Срби, Русини, Италијани и други народи кои живеат во Хрватска.

Заедницата на друштвата на Македонците во Република Хрватска ја претставуваше фолклорната секција "ОРО" на МКД "Крете Мисирков" од Загреб. Тие изведоа

сплет на македонски ора од Источна Македонија во кореографија на Иван Качуров, а во музичката пратка на групата "Тега за југ" под водство на Стефко Качуров. Публиката со голем аплауз ги поздравиле играорците.

Публиката и учесниците на програмата потоа го продолжиле дружењето на заедничката закуска.

Марко Паризоски

МКД "Крете Мисирков" од Загреб, Фолклорната секција "Оро"

Сите учесници на манифестацијата

СЕДМИ ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО ОСИЕК, 24-28 11 2001

Документациона изложба за Браќата Миладиновци во Градската библиотека

Претставување на книгите "Да видам Охрид, Струга да видам" и "Браќа Миладиновци: Легенда и вистина", Благоја Јовановски проф., д-р Хелена Саблик-Томиќ и д-р Борислав Павловски

Разговор со амбасадорот Срвет Авзну после програмата

Музичката група "Вардарки" МКД "Браќа Миладиновци" зема учество во програмата

Солитички концерт на мецосопранистичката Ирена Кавкалевска со клавирска пратка на проф. Марио Чопор

Со песна да ти кажам... Ксенија Менковска и Јанко Поповски

ДЕСЕТ ГОДИШНИНА НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ БО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА, ЗАГРЕБ, 8 12 2001

Поздравна реч на амбасадорот Сервет Авзну

Амбасадорот Сервет Авзну го предава признание
на д-р Борислав Павловски

Иван Качуров со сите учесници на програмата ја
исполнија песната "Једна је Хрватска"

Сите учесници на крајот од програмата

Милка Маѓарик, МКД "Браќа Миладиновци", Оснек

Фолклорната секција "Оро"
МКД "Крсте Мисирков"

POČINJU VII. DANI MAKEDONSKE KULTURE U OSIJEKU

MAKEDONCI DARIVAJU OSIJEK ZA NJIHOV DAN!

Zajednica Makedonaca u RH, Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci" gradu Osijeku u povodu njegova dana poklanjaju VII. dane makedonske kulture u Osijeku koji će se održati od 24. do 28. studenoga, a potporu toj akciji pružili su Gradsko poglavarstvo i Osječko-baranjska županija. Danas (24. studenoga) u GISKO-u u 11 sati na programu je predstavljanje knjige **Konstantina Miladinova** "Da vidim Ohrid, Strugu da gledam" i knjige **Gorana Kalogjera** "Braća Miladinov - legenda i zbilja". Knjige će predstaviti dr. **Helena Sablić-Tomić** i prof. dr. **Borislav Pavlovski**. U programu istoga dana je i nastup glazbene skupine "Vardarke" MKD-a "Braće Miladinovci" Osijek.

Makedonske i hrvatske izvorne pjesme na programu su u nedjelju (25. studenoga) u prostorijama Gradskog kotara "Gornji grad" (Trg Lava Mirskog 1). Nastupit će glazbena skupina "Vardarke", solistiće **Milke Mađarić** i **Ksenija Menkovska**, te makedonski studenti Evandeoskog fakulteta u Osijeku. Posjetitelji će nazočiti i predstavljaju (i kušanju) makedonskih nacionalnih jela.

Dani makedonske kulture završavaju glazbenim programom, predviđenim za srijedu (28. studenoga) u 18 sati u Koncertnoj dvorani Pedagoškog fakulteta. Na repertoaru je koncert mezzosopranistice **Irene Kavkalevske**, uz

Veleposlanik Republike Makedonije Servet Avziu otvara VII. Dane Makedonske kulture u Osijeku

klavirsku pratnju **Marija Čopora**.
(N. Bo.)

U "Glasu Slavonije"
24. studenoga 2001.

POČINJU VII. DANI MAKEDONSKE KULTURE

OSIJEK - Predstavljanjem knjiga "Da vidim Ohrid, Strugu da gledam" Konstantina Miladinova i "Braće Miladinov - legenda i zbilja" Gorana Kalogjera danas u 11 sati u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek počinju VII. dani makedonske kulture u Osijeku, koji traju od 24. do 28. studenoga. Pod pokroviteljstvom Poglavarstva grada Osijeka manifestaciju organizira Zajednica Makedonaca u RH i Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci" Osijek. Današnju svečenost uveličat će veleposlanik Republike Makedonije Servet Avziu, a nastupit će glazbena skupina "Vardarki" MKD-a "Braće Miladinovci", i biti postavljena prigodna dokumentacijska izložba. Sutra u isto vrijeme u dvorani Gradskog kotara "Gornji grad" slijedi izvedba i makedonskih i hrvatskih izvornih pjesama te predstavljanje i kušanje makedonskih jela. Sedmi makedonski dani završit će u srijedu (28. studenoga) u 18 sati. (T. Levak)

U "Jutarnjem listu" 24. studenoga 2001.

JUČER OTVORENI VII. DANI
MAKEDONSKE KULTURE U OSIJEKU

MAKEDONSKA PJESMA UZ GRAVČE NA TAVČE

OSIJEK - "Srede Skopje Vardar teče", "Bitola, moj rođen kraj", "Makedonsko devojče" - naslovi su dijela pjesama koje su jučer iz srce otpjevale članice glazbene skupine "Vardarki". Pjesmom su tako u Osijeku jučer otvoreni sedmi, tradicionalni makedonski dani kulture u Osijeku što ih organizira Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci". U Osijeku, naime, ima oko 300 Makedonaca, kazao nam je predsjednik društva Blagoja Jovanovski, inače podpredsjednik Zajednice Makedonaca u Hrvatskoj, i njihov je rad usmjeren na očuvanje kulturnih i tradicionalnih vrednota.

Predstavljen je i tradicionalni makedonski jelovnik. Na stolu su se nudile: tulumbe, gravče na tavče, alva, baklave, paprike s rižom, razne pite s povrćem, pindžur. Dani makedonske kulture nastavljaju se u utorak prikazivanjem filma "Prije kiše" sutra u 14 sati na Pedagoškom fakultetu. (žm)

U "Večernjem listu" 26. studenoga 2001.

Makedonski specijaliteti

"Vardarke" su uveseljavale goste, pa se čuo koji glas iz publike

DRUŽENJE OSJEČKIH MAKEDONACA I
NJIHOVIH PRIJATELJA U POVODU DANA
MAKEDONSKE KULTURE U OSIJEKU

UZ PJESMU I KULINARSKI SPECIJALITETI

U sklopu Dana makedonske kulture u Osijeku, koji se održavaju od 24. do 28. studenoga, jučer je u prostorijama Gradskog kotara "Gornji grad" nastavljeno druženje osječkih Makedonaca i njihovih prijatelja.

Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci" i glazbena skupina "Vardarke" zabavili su prisutne Makedonce, studente Pedagoškog fakulteta s izbornim predmetom makedonistika, predstavnike drugih nacionalnih manjina te gradskih vlasti s nekoliko makedonskih pjesama nakon čega je predstavljena i bogata makedonska kuhinja. Stol prekriven raznim jelima mamio je raznolikošću ponude i mirisom, pa su gosti mogli probati makedonske specijalitete uz koje su bili dijeljeni i recepti.

Dani makedonske kulture završavaju u srijedu, 28. studenoga u 18 sati u Koncertnoj dvorani Pedagoškog fakulteta kada će nastupiti mezzosopranistica **Irena Kavkalevska**, uz klavirsku pratnju.

Inače, ovogodišnji VII., već tradicionalni Dani makedonske kulture organiziraju se u čast grada Osijeka pod sloganom "Makedonci Osijeka za Osijek". (V. Tš.)

U "Glasu Slavonije" 26. studenoga 2001.

GLAZBENA KRITIKA

KONCERT MEZZOSOPRANISTICE IRENE KAVKALEVSKE I PIJANISTA MARIA ČOPORA

UROĐENI SCENSKI TEMPERAMENT

Mario Čopor i Irena Kavkalevska - sa Makedoncima iz Osijeka

Već sedmu godinu zaredom Makedonsko kulturno društvo "Braća Miladinovci" Osijek organizira Dane makedonske kulture. Brojni kulturni događaji koji su tih dana održavaju u Osijeku, poput predstavljanja knjiga, izložbi i koncerata, od velikog su značaja za očuvanje tradicije, ove nacionalne manjine. Kao i prošle godine manifestacija je završena solističkim koncertom dvoje istaknutih umjetnika.

U Svečanoj dvorani Pedagoškog fakulteta (u srijedu, 28. studenoga) publici su se tako predstavili gosti iz Zagreba, mezzosopranistica **Irena Kavkalevska** i pijanist **Mario Čopor**. Program je bio sastavljen od niza poznatih opernih arija i dvije solističke klavirske skladbe. Na početku koncerta izvedene su tri operne arije: arija Charlotte iz **Massenetove** opere "Werther", Dalile iz II. čina opere "Samson i Dalila" **C. Saent-Saensa** te princeze Eboli iz IV. čina **Verdijevog** "Don Carlosa".

U svakoj od njih umjetnici su pokazali veliku međusobnu uskladenost u fraziranju i dinamičkim gradacijama, razumijevanje i rafinirani muzikalitet. Irena Kavkalevska, unatoč svakoj krhkoj pojavi, posjeduje snažan mezzosopran velikog opsega i povezanih registara s naglaskom, naravno na dubokim tonovima. Posebno treba istaknuti odličan izgovor francuskog teksta i specifičnu boju glasa kakva pristaje upravo izvedbama francuskog opernog repertoara.

Ipak, arija princeze Eboli pokazala se, možda nes(p)retnim konceptijskim rješenjem jer se, kao zadnja u bloku, u ovom trenutku tehničke spremnosti pokazala

prevelikim "zalogajem". No, interpretacija je bila proživljena kroz izraz lica, geste i mimiku, a suradnja s pijanistom izvrsna.

Pijanist Mario Čopor predstavio se u nastavku temperamentnom izvedbom **Lisztove** "Mađarske rapsodije br. 6 u Des-duru". Tipični lisztovski akcenti i efektni dinamički kontrasti, uz naravno, vrsnu klavirsku tehniku mladog umjetnika, pridonijeli su odličnom prijemu izvedbe. U slijedećem nastupu Irena Kavkalevska izvela je ariju Preziosille iz Verdijeve opere "Moć sudbine", te Habaneru i Seguidillu iz opere "Carmen" **G. Bizeta**. U sve tri arije Irena Kavkalevska je, uz sugestivnu interpretaciju, pokazala urođeni scenski temperament, spontanost, šarm i smisao za glumu.

U izvedbi "Dvije poeme u h-molu" **D. Domitrovića** pijanist Mario Čopor ostvario je vrlo lijepu i proživljenu interpretaciju s puno osjećaja za romantični ugođaj. Na kraju koncerta izvedene su dvije makedonske narodne pjesme te **Gershwinova** skladba "I got rhythm". Danas, (pogotovo u našoj sredini) rijetko imamo priliku poslušati koncertnu izvedbu poznatih opernih arija. Naime, treba naglasiti da se malo opernih umjetnika odlučuje na takvu koncepciju programa jer je tehnički vrlo zahtjevna, a nema scenskih kulisa ni drugih oblika "pomoći" koji ponekad mogu odvratiti pozornost publike s vokalne izvedbe.

Ivančica Hinek

Mario Čopor i Irena Kavkalevska - rijetko imamo prigodu poslušati koncertnu izvedbu poznatih opernih arija

ПРОСЛАВАТА НА ДЕНОТ НА ВОСТАНИЕТО НА МАКЕДОНИЈА "11 ОКТОМВРИ"

Пеачката група "Распеана Македонија"

Музичката група "Т'га за југ"

Фолклорната група "Оро"

По повод одбележувањето на денот на востанието во Република Македонија, Заедницата на друштвата на Македонците во Република Хрватска и МКД "Крсте Мисирков" од Загреб организираа свечен концерт на 11 Октомври 2001 год. во салата на "Бродарскиот институт" во Загреб.

Гости од Македонија беа членовите на Државната изборна комисија Вјекослав Ангеловски, Јосип Луковски и Борис Кондарко, кои претстојуваа во Загреб.

Во културно - уметничката програма учествуваа МКД "Крсте Мисирков" и културно - уметнички друштва со кои почесто соработуваме.

Свечениот концерт започна со познатата македонска борбена песна "Ми заплакало селото Ваташа" во изведба на пеачката група "Распеана Македонија".

Амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска Сервет Авзиу им го честита македонскиот празник 11 Октомври на сите присутни гости, а посебно се заблагодари на учесниците во програмата - гости од околината на Загреб.

Претседателот на Заедницата Илија Христовулов во поздравниот говор истакна дека и за сите нас кои живееме надвор од Македонија, одбраната на нашата татковина во овие тешки денови ни е прва во нашите мисли. Ние треба да живееме со надеж дека челните луѓе на владеечките институции во Македонија ќе најдат сили да ја смират воената ситуација и да ги решаваат настанатите меѓунационални и стопански проблеми.

Оваа година ќе прославиме 10 години од формирањето на нашата Заедницата и можеме да речеме дека е остварена целта и задачите кои беа поставени пред Заедницата.

Со една минута молчење дадена е слава на паднатите војници и полицајци во војната во Македонија и на жртвите во терористичкиот напад на Соединетите американски држави.

Уметничката програма ја започнаа пеачката група "Распеана Македонија", под водство на Живка Иванец и музичката група "Т'га за југ", под водство на Стефко Качуров кои изведоа сплет на македонски народни песни и музички точки. Стојанка Тежак ја изведе песната "Земјо македонска".

КУД "Завичајни клуб Дервентско коло" изведе две ора во кореографија на Мато Соколовиќ.

Претседателот на друштвото Стипе Јеловиќ на нашето друштво му врачи пригоден подарок.

КУД "Сесветска села" во програмата учествуваа со тамбурашкиот оркестар кој изведе две музички точки од околината на Јастребарско, а фолклорната група изведе народно оро од околината на Задар без музичка придружба.

Фолклорната група на КУД од Загреб "Павао Марковац" посетителите ги развесели со изведбата на "Личко коло".

Најновата пеачка група од Загреб под името "Егејци" изведе две филмски теми во обработка на Влатко Стефановски под водство на Горан Качуров.

На крајот фолклорната секција "Оро" изведе сплет на македонски народни ора, а публиката со долготраен аплауз ги поздрави сите учесници на програмата.

Марко Паризоски

U SPLITU PROSLAVLJEN MAKEDONSKI DRŽAVNI PRAZNIK

Makedonsko kulturno društvo "Makedonija" u zajednici sa Odborom Makedonske pravoslavne crkvene općine "Sveti Naum Ohridski" iz Splita svečano je proslavio šezdesetu obljetnicu ustanka makedonskog naroda 11. listopada 1941. god.

U nazočnosti većeg broja članova, uzvanika i prijatelja Makedonaca, o značaju nacionalnog - državnog praznika govorio je počasni predsjednik udruge MKD "Makedonija" Split, dipl. ing. Todor Damjanov.

U Kraljevini Jugoslaviji makedonski narod nije bio priznat kao nacija. U to vrijeme makedonski narod je bio socijalno ugnjetavan. Nastojalo se da po svaku cijenu bude odnarođen i asimiliran kako u dijelu Vardarske, tako i dijelovima Pirinske i Egejske Makedonije. Da bi se nakon sloma Kraljevine Jugoslavije, veći dio Makedonije našao pod okupacijom monarho - fašističkih sila Bugarske, a zapadni dijelovi i grad

Pozdravna riječ počasnog predsjednika dipl. ing. Todora Damjanova

Solun pod upravu fašističke Italije - kazao je Damjanov, a zatim objasnio kako u takvoj situaciji Makedonija i njen narod nije mogao trpjeti tiraniju okupatora.

"U takvim okolnostima i na današnji dan, prije 60 godina - 11. listopada 1941. god. u Prilepu pukla je prva puška i napadnuta žandarmerijska stanica. A taj dan

uzet je kao državni praznik Republike Makedonije.

Poslije su se postepeno formirali partizanski odredi posebno u kumanovskom regionu. Nakon dugih i teških borbi protiv Hiltrove armije i balista 19. studenog 1944. god. oslobođena je cijela Makedonija".

Damjanov je zatim istaknuo kako je ustanak - 1941. godine važan i po tome što je on krunisan pobjedom za razliku od ustanka makedonskog naroda u prošlosti, te kako smo svjedoci još jednog povijesnog događaja - raspada SFRJ, i referenduma od 8. rujna 1991. kada je makedonski narod ostvario vjekovnu težnju da Makedonija postane nezavisna i suverena država Republika Makedonija.

Nakon prigodnih govora i čestitki, svečanost je nastavljena uz druženje koje je potrajalo do kasno u noć.

Ivica Luetić

ШАХ — ШАХ

MAKEDONCI - SPLIĆANI 5:5

Povodom nacionalnog makedonskog državnog praznika - 11. studenoga u Splitu je u okviru šahovske sekcije makedonske zajednice Split i Splitsko-dalmatinske županije, održan prijateljski susret između Makedonaca sa stalnim boravkom u Splitu, odnosno Splitsko-dalmatinskoj županiji i Splićana - simpatizera makedonske zajednice.

Susret je završen neriješenim rezultatom 5:5, a susret bi trebao prerasti u tradicionalni.

Ivica Luetić

АКТИВНОСТИ НА МКД "КРСТЕ МИСИРКОВ" - ЗАГРЕБ

Секциите на МКД "Крсте Мисирков" покрај тоа што ги исполнуваат своите програмски активности за 2001 год., имаат и други настапи во културните настани кои се одржуваа во Загреб.

По повод МЕЃУНАРОДНИОТ ДЕН НА ЧОВЕЧКИТЕ ПРАВА пеачката група "Распеана Македонија" на 10 декември 2001 год. настапи на Свечениот меѓурелигиски концерт кој се одржа во Хрватскиот глумички завод. Публиката беше посебно одушевена со изведбата на македонската духовна песна "Молитва" со клавирска пратка на Стефко Качуров.

На 11 декември 2001 год. во познатата и култна "Мочвара", а по исти повод на прославата на Меѓународниот ден на човечки права на "Концертот за мир" настапија музичката група "Т га за југ" со комитското и охридското оро под водство на Стефко Качуров и пеачката група "Распеана Македонија" под водство на Живка Иванец со сплет на македонски народни песни.

На овој концерт за мир учествуваа и културно - уметнички друштва на Бошњациите, Ромите, Евреите и Србите кои делуваат во Загреб.

Пригодни говори одржаа претставници на граѓански друштва и невладини организации.

Најпочитуван гост беше шефот на уредот на поверенство за човечки права при Обединетите нации Амир Меидани. Тој истакна дека работи за ОН и доаѓа од невладина организација. Према неговите зборови во ова година два битни случаи го обрнаа вниманието на светската јавност а тоа се: одржана "Конференција за недискриминација и ксенофобија" и терористичката трагедија во Вашингтон и Њујорк. И денеска се осетуваат последиците од 11 септември, оти во светот сега има повеќе од 4 милиони бегалци, а и многу деца и луѓе умираат од глад. Изгласаниот проглас на светската антитерористичка коалиција влијае и на решавање на светскиот проблем за човечки права.

За учеството на овие концерти друштвото доби од "Хрватскиот глумички завод" телефонска, а од организаторот на концертот во "Мочвара" писмена благодарница.

Марко Паризоски

ПОСЕТА НА НОВИНАРИ ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Како гости при доделувањето на годишната награда на Хрватско новинарско друштво (ХНД) во Загреб претстојуваа и новинарите на Здружението на новинарите на Македонија (ЗНМ) Викторио Јаковлевски и Роберт Поповски.

На 27 октомври 2001 год. тие претстојот го искористија за посета на МКД "Крсте Мисирков".

Во приосториите на друштвото се сретнаа со членовите на Управниот одбор. Претседателот на друштвото Иван Качуров гостите ги запозна со активностите на друштвото, неговите секции (пеачка, музичка, фолклорна и везачка) и списанието на Заедницата "Македонски глас". Качуров истакна дека во оваа година друштвото ја реализира предвидената програма: учество на разни културни манифестации во Загреб, други градови во Хрватска и во иностранство. Оваа година организирана е прославата на 140 годишнината на излегувањето од печат на Зборникот на браќата Миладиновци со помош на мецената гаковачкиот надбискуп Јосип Јурај Штросмаер. До крајот на оваа година ни претстои уште организација на прославата на 10 годишнината на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и на "Рациновите денови".

Во разговорот е истакнато дека постои интерес за меѓусебна соработка, размена на информации и актуални вести од Македонија и ревитализација на ЊЕБ страници на Интернет.

За сеќавање на средбата на гостите им беа подарени по два последна броја на списанието "Македонски глас" и книги од авторите Огнен Бојаџиски, д-р Горан Калоѓера и д-р Борислав Павловски во издание на Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

Марко Паризоски

МАКЕДОНСКИТЕ ЦРКВЕНИ ОПШТИНИ ВО ХРВАТСКА

Брзо по основањето на Заедницата на Македонците во 1992 година, на 24 мај 1993, на денот на светите браќа Кирил и Методиј во Грчко-католичката (унијатска) црква во Загреб беше одржана и првата Богослужба на македонски јазик во Хрватска. За прв пат во една од републиките на бивша Југославија надвор од Македонија, тогаш се слушнаа молитви кон Господа на нашиот милозвучен мајчин јазик. Веќе на 11 декември 1993 година беше формирана и Македонската православна црковна општина, што го доби името на светата великомаченица Злата Мегленска, како прва македонската црковна општина на југо-источниот дел на Европа, надвор од Република Македонија.

Благодареејќи на разбирањето на Католичката црква, нашата црковна општина од самиот почеток ја доби на употреба старата преубава католичка црква "Св. Рок" во центарот на Загреб, каде што повремено, во рамките на нашите реални можности, се одржуваат богослужби на македонски јазик.

Идната 1994 година беше формирана Македонската православна црковна општина во Сплит, а подоцна и во Пула. Има иницијативи за организирање на црковни општини во Риека и во Осиек. Со тоа ќе се постави прашањето за координирање на работата на тие црковни општини во Хрватска, ако сакаме да се потпише спогодба со владата на Република Хрватска, согласно на новиот закон за верски заедници што треба да биде наскоро донесен, за да ги користиме сите права. Но, тоа е друго прашање што треба да се реши во рамките на МПЦ.

Формирањето на македонските православни црковни општини и богослужбите на мајчиниот македонски јазик во текот на овие 8 години, за повеќето Македоци во Хрватска се повторна средба со верата и црквата на

своите претци. Колку тоа значи за самобитноста и личниот интегритет на нас Македоците во Хрватска не треба посебно да се зборува.

Црковната општина во Загреб, организирајќи го верскиот живот на нашите верници, воспоставени во тесни врски со останатите верски заедници во Република Хрватска преку "заедничките молитви за мир во духот на Асиси, односно преку екуменските молитвени недели". Покрај тоа, во Загреб секоја година се организираат и "македонски христијански вечери" на денот на светите браќа Кирил и Методиј, како и на патрониот празник на црквата светата Злата Мегленска. На тие денови, покрај богослужбите, преку пригодни предавања и духовно-културно-уметнички програми, нашите православни верници, како и верниците на другите конфесии, имаат можност да се запознаат со животот и делото на наши македонски црквени и политички дејци и просветители, како и за работата на Македонската православна црква, градејќи ги мостовите за уште подобрата соработка на македонскиот со другите соседни народи.

На Велигден 1997 година, кога се признаваше триесет годишнината од возновувањето на Охридската архиепископија во лицето на МПЦ, организиравме визитација на митрополитот на Европската епархија на Македонската православна црква, Неговото високопреосвештенство господинот Горазд, кој во црквата "Св. Рок" одржа свечена Божја литургија. За време на таа посета митрополитот Горазд беше примен од највисоките претставници на црковната и државната власт во Хрватска.

Во разговорите водени тогаш, а посебно со загребскиот надбискуп Неговата Узоритост кардиналот д-р Фрањо Кухариќ, беше покрената иницијатива за изградба на

македонски духовно-културен центар во Загреб и беше ветена полна поддршка во реализацијата на таа идеја. Управата на црковната општина веднаш поднесе и барање за добивање на соотвена локација.

Решението за локација од 3000 кв. метри во еден од најубавите квартави на поширокиот центар на градот Загреб, наменет за изградба на објекти од посебно значење на градот и републиката, го добивме кон крајот на идната 1998 година. Од тоа може да се види како позитивен е односот на хрватските власти кон Македонците и кон Македонската православна црква.

Предлогот за изградба на "Македонски центар" во Загреб, заедно со идеите за содржината и оправданоста за изградба на тој објект, на почетокот на јули 1999 година го доставивме до Владата на Република Македонија, Светиот Архиепископски синод на МПЦ и други заинтересирани институции во Татковината. Меѓутоа, официјален одговор од тие органи до сега не сме добиле. А баравме само одговор дали постои начелен интерес за изградба на таков центар со предложените содржини, за да може да се работи на идејниот проект, да се добие градежна дозвола и да се започне акција за обезбедување сретства.

Томислав Зојчески

Македонски светци

26/13 ОКТОМВРИ СВЕТА ЗЛАТА МАГЛЕНСКА

Светата маченица Злата Мегленска станала симбол на отпорот против турскиот поробувач и пример за одбрана на христијанската вера. Била една од трите ќерки на еден селанец од селото Слатино. Кога поодраснала била многу убава и поради тоа била забележана од синот на селскиот агалар, познат зулумкар и силеција. Тој намислил да ја земе и еднаш кога таа во блиската шума собирала трески за печење леб со група пријатели ја грабнал и ја одвел во својот дом. Се обидел во почетокот со убаво да ја убеди да ја смени верата и да стане негова анама ветувајќи и богатство и раскош. Но, Злата сето тоа го одбила велејќи дека е решена побргу да умре отколку да си ја мени верата. И кога со ништо не успеал да ја придобие ја предал на лошите џелати да ја измачуваат. Злата Мегленска била подложена на најжестоки измачувања. Ја тепале со камшик, ја обесиле на дрво со главата надолу, ѝ ја дереле кожата, а потоа врзана за врат со ортома ја шетале низ селата за да ги заплашуваат христијаните. И кога со сите тие тортури не успеале да ја скршат и да ја придобуваат ја исекле со меч на 13 октомври (с.с.) 1795 година. Деловите од нејзиното тело џелатите ги фрлиле во реката Мегленица, а подоцна овчарите ги нашле во еден вир, ги собрале и ги однеле во домот на нејзините родители по што биле погребани по сите христијански обичаи.

Набргу после смртта населението ја сметало за светица и ѝ биле посветени некои свети дрва во близината на селото. Житието на Света Злата Мегленска го напишал светогорскиот калуѓер Никодим во 1799 година.

Марко Китевски
(извадок од книгата „Македонски народни празници и обичаи“)

ТРАДИЦИОНАЛНА ХРИСТИЈАНСКА

Денот на заштитницата на Македонската православна црковна општина "Света ЗЛАТА МЕГЛЕНСКА" и оваа година е прославен под име на "Традиционалната македонска христијанска вечер" на 27 10 2001 год. во црквата Св. Марко Крижевчанин.

Програмата започна со поздравниот говор на претседателот на МПЦО Трајан Стефановски кој на почетокот ги поздрави гостите од Македонија м-р Ѓорѓи Наумов, претседател на Комисијата за верски прашања при Владата на Република Македонија, во пратка на Зорица Ангелова - Ковачевиќ, отецот протојереј Дончо Иванов и амбасадорот на Република Македонија во Република Хрватска Сервет Авзиу.

Поздрави и благодарност за посетата им упати и на сите присутни.

Ѓорѓи Наумов се обрати до присутните со благодарност и задоволство што се наоѓа меѓу Македонците и ни носи поздрави од нашата родна татковина, која во ова време поминува по тешки политички, стопански и друштвени патишта. Постојат снаги кои го оспоруваат нејзиното име, корените, нацијата, јазикот и сонцето - симболот на Македонија која е библијска земја. Денеска во Македонија правата на малцинствата се на нивото на европските стандарди. Меѓутоа, албанските екстремисти од Косово и дел од заведени Албанци од Македонија започнаа крвава војна во која загинаа многу невини жртви. Се бара да се брише правото на Македонската православна црква.

Наспроти тоа, историјата кажува дека во триесетипрвата година од новиот век се отворени први христијански цркви во Филипини, Солун и Стоби. Св. Апостол Павле ја крстил првата Македонка Лидија. Така започна христијанската вера на Балканот, а понатаму и во Европа, каде

Присутните на Македонска христијанска бечер

делуваа солунските просветители Кирил и Методиј. Во Македонија е отворен првиот универзитет на Светите Климент и Наум. Затоа ние Македонците треба да ја сочуваме нашата самостојна држава, да го памтиме минатото, да ја развиваме демократијата за да имаме светла иднина.

Томислав Грујоски, секретар на МПЦО, ни ја прочита "Молитвата за мир", од авторот Томислав Зојчески која за прв пат е претставена на Заедничката екуменска молитва за мир во гркокатоличката црква "Св. Кирил и Методиј", во Загреб на 29 април 1999 год.

Отецот протојереј Дончо Иванов задоволен од пречекот ги поздрави присутните и одржа куса беседа за животот на Св. Злата Мегленска, која по жртва на својот млад живот не се откажа од својата христијанска вера и од Исус Христос. Ни испорача поздрави и благослов од Неговото Високопреосвештенство митрополит на европската епархија на МПЦ дедо Горазд.

Претседателот на МПЦО им додели Благодарници на заслужни поединци кои придонесоа во работата на црковната општина.

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР

Пригодна програма изведе пеачката група "Распеана Македонија" со музичка пратка на Стефко Качуров и Горан Стојковски од МКД "Крсте Мисирков".

Програмата ја водеше Лилјана Стефановска.

Отецот протојереј Дончо Иванов држи Света литургија во црквата Свети Рок

Другиот ден, на 28 10 2001 год., во црквата Св. Рок отецот Дончо Иванов одржа Света литургија потпомогнат од членките на "Распеана Македонија". За сите верници беше тоа духовна okrepa што ја донесе отец Дончо од нашата Македонија и од Македонската православна црква.

За кума за следната година на Денот на МПЦО "Св. Злата Мегленска" зеде обврска Татјана Краљ.

Марко Паризоски

Отецот за време на служењето литургијата

МОЛИТВА ЗА МИР

Господе Исусе Христе, Боже наш, прости ни ги сите гревови и беззаконија, со кои го разгневивме Твоето човекољубие ја разгневивме Твојата благост. Одстрани го од нас Твојот праведен гнев, смири ги сите раздори, немири и безредија, што се случуваат сега покрај нас, умири ги крвопролитијата и меѓусебните борби и дај им мир, љубов и скоро помирување на Твоите луѓе.

Боже, на чудесата, Кој што си направил големи чуда, сопри ја реката на бегалци што навлегува во нашата стара татковина и спречи го огнот на војната што се приближува кон нашите граници, нашите градови, нашите домови и нашите цркви и не дозволи да нашиот со векови намачен народ доживее повторна Голгота.

Семоќен Господи Боже, Господару на господарите, запри ги војните во сите краишта на земјата. Биди ни секогаш помош, заштита и тврдина. Нека се возвлечи Твојата слава во висините и по сиот свет. Нека биде на земјата мир а меѓу луѓето добра воља. Стани ни напомош и дарувај ни ја Твојата милост, Господи. **Амин!**

Томислав Зојчески

ИЗЛОЖБА НА СЛИКИ НА СЛИКАРОТ Д-Р НИКОЛА ГРОЗДАНОВСКИ - КОЛЕ

Во организација на МКД "Крсте Мисирков" од Загреб на 8 ноември 2001 год. во просториите на "Пучко отворено училиште" - Загреб, отворена е уште една изложба на сликарот д-р Никола Гроздановски - Коле.

Љубителите на неговата истанчена и поетична сликарска уметност беа задоволни што имаат прилика да ги видат лирските ноти на акварелот на авторот. Тоа се слики насликани откога авторот повеќе време му посвети на својата уметничка страст. И како што рече Јосип Палада при отворањето на изложбата дека Коле со својот талент забележува и ни открива убавина, склад на природата, љубов на човекот кон неа и сето тоа ни го нуди нежно и топло за да го осетиме во играта на боите на неговите акварели.

Пригодна културно - уметничка програма изведе пеачката група "Распеана Македонија". На МКД "Крсте Мисирков" авторот му подари слика - акварел кој во име на друштвото ја прими потпретседателот Марко Паризоски. Разгледување на изложените слики и дружење на присутните продолжи на приредената закуска.

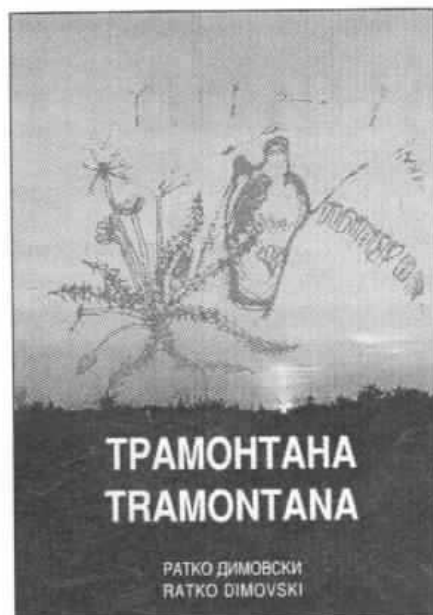
Марко Паризоски

Никола Гроздановски - Коле и Марко Паризоски

Пеачката група "Распеана Македонија"

ПРЕТСТАВЕНА ПОЕЗИЈАТА НА РАТКО ДИМОВСКИ

TRAMONTANA ТРАМОНТАНА

На 19 декември 2001 год. во салата на хотелот "ALEKSANI" во Пула беше претставена нова книга на збирка на песни ТРАМОНТАНА од авторот Ратко Димовски од Пула. Книгата содржи 270 страници, а сите песни се напишани на македонски и хрватски јазик, повеќе како песни на тема, а не препев или превод.

..."Кога е во прашање вистината, како и слободата, во моето творештво никогаш не доаѓало во прашање. Се настојував да дозираам со доза на здрав хумор, со малку иронија и сарказам, се на се позитивистички. Реален поглед, зошто и смртта не е повеќе како што била, а после матот во шахот следува ракување, промена на фигурите и пак повторно, додека не досади"... вели Ратко Димовски.

Секако, топло ја препоручувам на читателите оваа книга - стихозбирка ТРАМОНТАНА а на авторот му честитам и му пожелувам уште многу нови книги во иднина.

БЕЛЕШКА ЗА АВТОРОТ

Ратко Димовски роден е на 14 8 1942 година во Битола. Основното образование го има започнато во Загреб, го продолжува во Бања Лука и Битола а го завршува во Скопје во 1959 година.

Средното хемиско училиште го завршил во 1963 година во Велес а од 1970 живее во Пула. Соработува со многу весници и радио

станции во Македонија и Хрватска а пишува песни од 1956 година.

Првата збирка на песни е "RASPONI" а втората "AR-

MATURA". Наградуван е со неколку локални, книжевни награди, за младите автори.

Б. Ј.

ЗАПЕЈТЕ МАКЕДОНЦИ

Запејте Македонци,
срцето во радост да блика,
со гордост да ја споминиме
Крушевската Република!

Песната да се заори
низ сите градови и села!
Илинденот да се слави
низ татковината цела.

Комитска песна запејте
во која душата гори!
Пејте за нашиот јунак
за слобода кој се бори!

Запејте Македонци,
песната што срцето ја сака.
Македонија станала
од ронство, крв и од мака.

Мечкин Камен го спомнете,
нашите војводи славни,
пушките малихерки
и времињата давни.

Запејте Македонци,
пејте со сета сила!
Македонија ќе ја браниме,
татковината мила!

РЈЕВАЈТЕ MAKEDONCI

Zapjevajte Makedonci,
radosno sree nek bije,
Kruševske Republike
slobode stjeg se vije.

Pesma nek se ori,
kroz sve gradove i sela!
Ilinden će proslaviti
domovina cijela.

Komitsku pjesmu pjevajte,
koja u duši nam gori,
pjevajte o našem junaku,
za slobodu kad se bori.

Zapjevajte Makedonci,
pjesmu iz srca svoga.
Makedonija se uzdala
u ljude, pravdu i bogu.

Mečkin Kamen spomenite,
naše vojvode slavne,
puške maliherke
herojske borbe davne.

Zapjevajte Makedonci,
ne priznajemo silu
Makedoniju ćemo braniti,
našu domovinu milu.

МАКЕДОНСКИ ДУХОВНИ СВЕТЛИНИ

ПЛАМЕНОТ НА ДАНИИЛ

Овој учител и проповедник автор на познатиот “Четиријазичник” ја реши црковно - духовната светлина во манастирот “Света Богородица” кај Калишта и денес таа блеска во секој христијанин - Македонец ширум светот

Еве ме, повторно, на гробот на учителот и проповедник Даниил Михаили Адами Хаџи, во манастирот “Света Богородица” кај Калишта. Не сум сам. Ме следат тивките спокојни очи на моите внатрешни икони, во душата. Се наредиле тие свети лица, наоколу, и сè ми се чини, додека го допирам каменот на гробот, се ослободува некоја тежина од мене, бега, се оддалечува. Чудна лестонија ме движи меѓу камените гробови!

Средбата меѓу мене и учителот Даниил прилега на духовна визита на свето место, во кое се доаѓа за радост и среќа, за здравје и духовно спокојство. Тој мал простор сместен како на чардак, прислушкувајќи се на тивко шумење на езерските бранови и на бистрите извори за секој што доаѓа се претвара во прекрасно невидливо течение, чие пулсирање означува збратимување со човештвото и природата. Тоа пулсирање е светлина на душата.

Во право е големиот шпански поет Антонио Порпета, кој минатото лето, на ова исто место, додека го оживував манастирот, а тој запишуваше, извика: “Ако постои свето место - Ватикан, или Мека, ако постојат исповеднички камења како што се за Евреите ѕидините на Ерусалим, и ова е исто така свето место, овој манастир, оваа вода, овие убави Божји храмови, кај Струга”.

Го вкрадемег спокојството и душевниот мир на ова свето место, ние четворица: јас, писателот Разме Кумбароски, секретар на Струшките вечери на поезијата, неговата мајка Вера и стариот рибар Ламбе Танасковски, од Калишта. Се меша некаква поетска лирика и научна расправа, факултетски час за нашиот Даниил, со гласот на професорот д-р Харалампие Поленаковиќ меѓу неговите студенти, што сега живо го пренесува Разме Кумбароски. се збогатува тој час, тоа раскажување со преданијата и сказните со црквеното пеене меѓу овие ѕидишта, од устата на тетка Вера, а сето тоа се гарнира со силниот глас, со зборот што се сече како нож, на рибарот Ламбе, чии најблиски, татко и дедо, почиваат во непосредна близина

на Даниил. Синовите им изградиле мермерен споменик.

Часот по предметот “Старословенски јазик и литература” почнува на гробот. Во годините кога македонските народни говори почнаа да навлегуваат во нашата пишана книжевност, главно во 18 век, се јавува и првиот печатен македонски текст.

Учителот Даниил Михаили Адами Хаџи од Москополе, реши на еден дел од балканското население да му даде еден практичен прирачник, со што ќе можат да го совладаат грчкиот јазик.

Делото на Даниил, со неговиот “Четиријазичник” содржи низа текстови со чиста практична содржина: разни поуки, сентенции со морализаторска содржина, еден писмовник - учебник како се состануваат разни приватни, службени трговски писма, примери за пронаоѓање на главните празници на годината, начинот на признавањето на празниците и др.

Со делото на Даниил ќе се занимаваат низа научници, меѓу кои: Копитар, Караџиќ, Миклошиќ, Дринов, Папахаци, Романски, Погорелов, Милетиќ и др. Одделно место меѓу овие научни луѓе му припаѓа на рускиот славист Селешчев, кој во разгледувањето на разни дијалектолошки прашања, поаѓа од македонскиот текст на “Четиријазичникот” на Даниил.

Писателот м-р Разме Кумбароски, раскажува живо за Даниил: “Кога дошол во манастирот “Света Богородица” многу го засакал оваа место и овде го добива монашкото име Константин”.

Продолжил со својата учителска дејност и тука формирал црковно ќелијно училиште. Го посетувале голем број стружани.

И можеби не случајно, токму во предворјето на манастирот, на само неколку метри од неговиот гроб, по вторпат поетите учесници на Струшките вечери на поезијата, во рамките на “Поетско матине”, читаат своја песна. поетите од светот, овде, ја изнесуваат својата порака, а зборот блеска, патува, лета, пее, плови низ сите наши срца како најсакано суштество кое никогаш не се заборава.

И наредната година, во август, ќе одекне зборот и песната на поетите, меѓу манастирските ѕидини и води, за да ја напојат вековната тишина на нашиот Даниил се песна, со збор, со светлина.

- Планираме деноиве, струшките писатели, свештеници, интелектуалци, граѓани, гости, предводени од градоначалникот Ромео Дереван, да го посетиме гробот и да одржиме панихида. Тоа би била традиционална свеченост, чувствување за него, и за сите што го дадоа својот придонес во развојот на преродбенството во Македонија. Светот треба да знае какви вредности поседуваме, вели Разме Кумбаровски.

Стариот рибар Ламбе Танасковски пали свеќа на гробот на неговиот татко Наум и дедо Косто. Ми раскажуваше татко Наум, вели, за учителот Даниил. Дошол од Москополе и овде останал до крајот на својот живот. Ова е негов гроб.

Ми раскажувал татко му Косто, мојот дедо често го посетувал учителот во манастирот, се дружеле, му помагал. Учителот бил тивок, питом човек, со широка човечка душа. Формирал црковно ќелијно училиште, се пеело на словенски јазик.

Еден ден во манастирот дошол грчкиот владика Мелетие со намера да го забрани пеењето на словенски јазик, а да се воведо грчкиот јазик. Овој Мелетие е познат по неговата клеветничка дејност, посебно тоа го почувствувале македонските преродбеници, браќата Миладиновци. Нивното дело постојано било на удар на овој клеветник и тие биле постојано следени и клеветени кај турската власт.

И на 16 февруари 1861 година Димитрија Миладинов во Струга е уапсен од страна на турските власти и одведен во занданите на Цариград. При разделбата со своите најблиски, Димитар Миладинов им рекол:

“Што сте се уплашиле така, деца? Човечкиот живот е една рака крв, за толку ли ќе се плашам?! Јас одам во сигурна смрт, но народот нема да умре, заедно со мене - тој ќе остане жив и еден ден ќе воскресне. Јас го посав семето, а вие бидете живи да го пожнеете неговиот плод”.

Неговиот брат Константин дознавајќи за апсењето на братот си, заминува за Цариград, каде што и него го апсат.

Владиката Мелетие постојано вршел силен притисок и врз учителот Даниил, му се заканувал дека ќе го уапсат, ќе го ликвидираат. Но, стариот учител не се исплашил.

Се сеќавам, вели Ламбе Танасковски, еден ден татко Наум ми раскажа. Дојде вели татко Крсто дома многу налутен и нервозен. Татко го прашува: Што се случило, кој те нервирал. Зошто си толку лут?

- Како да не сум лут, бре? Во манастирот дојде владиката Мелетие со неговите луѓе и на учителот Даниил му забрани да се пее на словенски јазик. Ќе пеете на грчки јазик - му

рече. Овде мора да се воведо грчкиот јазик. А учителот Даниил не се сложил, му рекол: Не, овде ќе се проповеда на словенски јазик. Јас пак по природа сум карактерен човек, - рекол дедо мипа тој разговор ми ја вжешти крвта. Го зедев мангалот и го фрлив врз него, го удрих по главата. Мелетие падна и оттогаш тој повеќе никогаш не дојде манастирот “Света Богородица” Учителот Даниил беше многу среќен и радосен, продолжи со црковното ќелијно училиште, во ќелијната црква, во карпата. Се пеше на словенски јазик.

И во една ваква комбинација, додека госпоѓа Вера Кумбаровска, позната забунцивка, мајстор за изработка на македонска фолклорна носија, сега во пензија, пали свеќа на гробот на Даниил, чинам како низ тој пламен таа влегува во утробата на светлината за да се сретне со учителот и да му каже: “Ти благодариме за светлината што ни ја даде, почивај во мир!”.

Госпоѓа Вера Кумбаровска се сеќава и на црквениот хор кога псалмите влегуваа во верниците, и ги грееле душите, а стружанките низ чист сопран, го длабеа просторот, водата, каменот...

- И за тоа ти благодариме, драг наш учител Даниил - му порачува, оставајќи планинско цвеќе, на каменот.

И додека се збогуваме со учителот Даниил, со другите монаси на малите гробишта, пред нас, блеска нова светлина, се пренесува од езерските води.

- Тоа е светлината на Свети Климент и на Свети Наум Чудотворец - велиме во еден глас. Охрид е отспротива, посегна рака, допри го храмот, а десно, на југ Чудотворец Наум записнат од изворите - пее и чука, бие срцето. Во средината, меѓу нив, застанат е Даниил. И тој испушта светлина.

А ние, сите Македонци во светот, ја примаме таа светлина, за да ни ја греее душата, да ни го осветлува патот - вечно.

Наум Бајо

МАКЕДОНСКИ НАРОДНИ МУДРОСТИ

Арниот коњ и под лош
мурав се познава.

Барај го доброто,
оти е поскапо од златото.

Господ да те чува од лоши
пријатели, а од душманите
сам ќе се чуваш.

Грешниот човек е
жив в гроб закопан.

Два лешника
еден орев го кршат.

Жена, коњ и пушка,
на туѓа рака не се даваат.

Задрогазо дете
ќе има крваво носе.

Имај си кротко срце, ако сакаш
да дивееш повеќе години.

Коњ без узда си оди
каде што сака.

Кој лете леди под сенка,
зиме ќе биде под стреа.

Не го купувај тоа што не ти
треба, оти ќе го продадеш
и тоа што ти треба.

Од една искра голем огон бидува.

И од мала дупка,
голем глушец излегува.

Поарно да имаш еден умен
душман, отколку сто будали.

Простакот се раѓа како теле,
дивее како јунче,
умира како воле.

Редан леб да јадам,
ама на туѓина да не одам.

Само со големи камења,
сид не се прави.

Сенката околу дрвото се врти.

Скината вреќа просо не дрди.

Со игла бунар не се копа.

Тешка рана оздравува,
ама тешка реч не се заборава.

КУМАНОВСКИ КРИТЕРИЈУМ

Ајдеке ти свару ти како велиш:
“Едно појако, машко кафе”.
Да те почасту, сум матурирал,
ете и с’нот, биднује јаве.

Татко ми седеше бел како свеќа
и не го разбрав што ми вели.

Не би зак’лнал, дали од среќа,
од окото му капнаа две солзи врели.
Сеуште седеше преbledен, вдашен
и како од лош с’н уплашен:
Само мрмореше: “Кој имал смелос,
на тебе да ти признае зрелост”.

Миле Димовски, Лабин

КАКО ДО ПАСОШ

Во овие времиња, кога голем број на Македонци се иселуваат од Македонија, многу е значајно, сите Македонци кои живеат надвор од Македонија да станат државјани на Република Македонија. Важно и Вие да станете македонски државјани. Заедно сме посилни и поумни. Нè нема многу, но како што некој рече за нас.

КОЛКУ СМЕ, ТОЛКУ СМЕ - ТОКМУ СМЕ...

Оваа брошура, која сакаме да дојде во рацете на што повеќе наши иселеници, ја подготвивме за да Ве информираме за начините на кои можете да се стекнете со македонско државјанство.

Доколку сте Македонец по потекло или по било кој основ имате отнуст или откажување од државјанството на Република Македонија, поради иселувањето од Македонија, тука ќе дознаете повеќе законски можности како повторно да се стекнете со државјански статус на РМ.

ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

Материјата за државјанството е регулирана со Законот за државјанство (Сл. весник на РМ бр. 67/92).

Иако поседувате државјанство на друга странска држава, можете да добиете државјанство во Република Македонија - **ДВОЈНО ДРЖАВЈАНСТВО**.

Барање за стекнување или утврдување државјанство на Република Македонија, потпишано лично од Вас како подносител или од Ваш полномошник, надополнето со потребните докази се поднесува до Министерството за внатрешни работи, преку подрачните единици во местото каде што живеете или преку дипломатско - конзуларното претставништво на Република Македонија во странство (ДКП). Доставувањето на Решението е лично. Доказ за поседување на државјанство на РМ се уверението за државјанство, патната исправа и личната карта.

НА ЧИНИ И УСЛОВИ ЗА СТЕКНУВАЊЕ НА ДРЖАВЈАНСТВО

Законот утврдил 4 начини за стекнување државјанство на РМ: со потекло, со раѓање на територијата на РМ, со природување (натурализација) и врз основа на меѓународни договори.

I. Со потекло стекнува државјанство на РМ (член 4 и 5 од Законот), дете од моментот на раѓањето, ако:

- двајцата родители во моментот на раѓањето се државјани на Р. М.;
- едниот родител е државјанин на РМ, детето е родено во РМ и родителите се согласни детето да го добие државјанството на РМ;
- едниот родител е државјанин на РМ, другиот родител е непознат, со непознато државјанство или без државјанство;
- детето е родено во странство, при што едниот родител е државјанин на РМ, другиот странски државјанин и до наполниети 18 години живот е пријавено за запишување како државјанин на РМ или постојано се сели во Р.М.

II. Стекнување на државјанство со природување - натурализација, (член 8, 9 и 11 од Законот)

1. Вие како иселеник од Македонија и Вашите потомци до прво колено можете да стекнете државјанство на РМ, ако ги исполните следните услови:

- да имате навршено 18 години;
- да сте психофизички здрав;
- да имате обезбедено стан за живеење и средства за живот;
- против Вас да не се води кривична постапка;
- да го владеете македонскиот јазик;
- Вашето примање во државјанство на РМ да не ја загрозува безбедноста и одбраната на РМ и
- да поминат период од најмалку 3 години од престојувањето на Вашето државјанство до поднесувањето на барање за повторни прием во државјанство на РМ.

Напомена: Доколку стекнете државјанство со натурализација, ќе се сметате за државјанин на РМ, со денот на врачување на решението за прием на државјанство.

2. Ако сте државјанин на РМ, а сте во брак со странец, Вашиот сопружник ќе добие државјанство на РМ (член 9 од Законот), доколку до поднесувањето на барањето законски престојува најмалку 1 година, непрекинато на територијата на РМ и ги исполнува следните услови:

- да имате навршено 18 години; да е психофизички здрав; да имате обезбедено стан за живеење и средства за живот; против сопружникот да не се води кривична постапка и неговото примање во државјанство на РМ да не ја загрозува безбедноста и одбраната на РМ.

3. По исклучок, со натурализација може да стекне државјанство (член 11 од Законот), странец, а посебно за сите Македонци по потекло кои живеат надвор од Република Македонија.

Агенцијата за иселеништво е надлежна за давање претходно мислење по барањата за стекнување државјанство на Македонците по потекло кои живеат надвор од границите на Македонија и имаат статус на иселеници (лица, поранешни жители на Македонија, кои трајно се иселиле и стекнале државјанство на друга држава).

Агенција за иселеништво

27 Март бр. 5, 1000 Скопје, Република Македонија
тел. +389 2 228-212 e-mail: info@minisel.gov.mk

Д екември.
Последна
вечер.

НОВОГОДИШНА СКАЗНА

Доаѓа Нова година
и гледај, дарови
разни на децата
таа им дели:
некому брзи санки, играчки, топки и
книги,
некому шарени сништа во
зимските ноќи бели.

А сите деца ги
копка едно
прашање
тешко?
- Од каде
толку
богатства
Нова година
има?

Може ги зема на
заем од својот сосед
Снешко,
или ги купува на пазар од
градот Зима?

Не е точно ни првото, не е
точно ни второто.
Новата година има
џиновска фабрика
стара
во која работат без
смена илјада и еден
Снешко
и илјада и еден
казан секакви
слатки варат.

Триста шеесет и
четири денови без
престан
нејзините високи, фабрички
оџаци димат,
и сè што ќе посака секое дете
во светот –
триста шеесет и петтата вечер го има!

И овој ден, последниот, кога годината
Стара изморена од одење по светот ќе
побара смена

Новата тргнува на пат низ свежни
соспи и бури, во нова, чиста
obleka, со лик на млада жена.

Додека кружи по светот на
сребрен зрак од луна,
Дедо Мраз подароците на
децата им ги дели,
а пак уметникот Снешко на секој
прозорец црта
прекрасни шарби и везови на
цвекиња бели.

А каде оди тогаш Старата
година, каде?
Каде ги трупа ветвите
триста шеесет и пет дена?
- Оди во царството на
заборавените сказни,
во една друга земја на
овој свет што ја нема.

Видоје Подгорец

ДЕН ЗА ШКОЛАТА

музика Запро Запров
текст Живко Николовски

$\text{♩} = 160$

сого: C G F C F

C G7 y..... 1 C 2 C fine

сого: C G C F

Ко-га Но-ва-та го-ди-на в'ср-це ни се

D7 G C G F C

всe-ду - ва, во рe-до-стe бес-крајна, бес-крај-на

G7 C I group сого G7

што ли ни по - дe-ру - ва. На не-бо-то, ши-ри-на за

II group сого: C

G

сло-бод-ни ле-то-ви, на сон-це-то - бак-не-жи од бил-ки и

C I group сого F

цве - то-ви, на зем-ја - та по-се-ви сред плод-ни о-ра-ни-ци, на

II group сого: G D7

лу-бов-та сло-бо-да без рам-пи и грe-ни-ци, на лу-бов-та

G7 C D.C. 2x fine

сло-бо - да .без рам-пи и грe-ни -ци.

И на крајот секому
среќа му поларува,
да престанат војните безумни
мирот да зацарува,
реф.
На небото - ширина...

На нашите најмлади
читатели им ја
честитаме новата
2002 година и Божиќ

БЛАГДАНА И БОЖИЌНА ТРПЕЗА

КРАВАЈЧЕ СО ПАРИЧЕ
И СВЕЧЕНА СОФРА

Христовото раѓање на 25 декември, односно 7 јануари според новиот календар, го празнуваме како Божиќ. Спасителот на човекот според Библијата, со чие раѓање е означен почетокот на новата ера – Христос се слави во овие денови како најголем празник во годината.

Па, бидејќи Божиќ е најголемиот празник, така секое семејство и куќа треба да го дочека Христовиот роденден. Со тоа е поврзано внесувањето на бадникот во домот, кој на сите домашни треба да им обезбеди среќа и здравје во годината што доаѓа.

Бадната вечер (на 6 јануари) е посебна свеченост и за неа подготовките почнуваат од рани зори, кога се месат специјални бадни колачиња украсени со разни ритуални шари: трло со овци, јарем, рало, орач со остен, буре со вино и друго. В зори мајките ги подготвуваат и децата – коледарчиња што одат од куќа во куќа пеејќи коледарски песни во славата на Христовото раѓање и за тоа добиваат подароци.

Бадната вечер, што се чека на 6 јануари, е посна. На трpezата треба да се најдат посни јадења, а централното место му се отстапува на бадното кравајче. Вечерта домаќинот го изнесува бадното кравајче на прагот од куката и ритуално три пати со него се обраќа кон Бога да дојде на вечера во неговото семејство. Потоа, тоа се крши на толку делови, колку што има членови во семејството и едно за куката, па се бара паричката што е замесена во кравајчето. Се верува дека на оној на кој ќе му се падне паричето ќе биде посебно среќен и значаен за домот во новата година.

На 7 јануари, на првата Божиќна вечер, трpezата свечено се мести. На неа треба да се најдат разновидни јадења. Божиќната прослава трае и наредните две вечери, кога во домот доаѓаат гости или домашните одат на посета кај своите роднини и пријатели. Притоа поздравот за Божиќ е „Христос се роди“, а одговорот Ваистина се роди!“

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ!

Ве молиме за соработка со ваши мислења, ставови и погледи.

Вашите написи, коментари, огласи, реклами, соопшенија и друго треба да пристигнат на Редакцијата за да бидат објавени во наредниот број.

ЗАБЕЛЕШКА: коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш тие го одразуваат мислењето на Редакцијата. Редакцијата е одговорна само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на адреса на ова списание стануваат негова сопственост, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

GLASILO ZAJEDNICE MAKEDONACA
U REPUBLICI HRVATSKOJ
СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ
ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главен уредник:
БЛАГОЈА ЈОВАНОВСКИ

Редакција:
Марко Паризоски (Загреб),
Владо Настески (Риека),
Ивица Луетиќ (Сплит),
Слободан Кузевски (Осиек),
Ратко Димовски (Пула),
Августина Гулевска - Хајдиќ (Задар).
Компјутерска обработка: Љупчо Таневски
Ova glasilo tiska se uz materijalnu potporu
Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike
Hrvatske.

Nakladnik: Zajednica udruga Makedonaca u
Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1,
tel./fax: 01/4872-655

За издавачот: ИЛИЈА ХРИСТОДУЛОВ
Tisak: Gradska tiskara Osijek d.d.

Temeljom odredaba čl. 58 stav 3 Zakona o
javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992. g.)
novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u
Ministarstvu kulture i prosvjete - Sektor
informiranja - 14. 07. 1993. g.

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike
Hrvatske broj 532-03-1/7-94-01 od 10. svibnja 1994. g. ova
tiskovina oslobođena je plaćanja poreza na promet.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПОВРШИНА: 25.713 км²

ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА: југоисточна Европа, во средниот дел на Балканскиот полуостров. Климата е главно континентална (топли и суви лета и студени зими). Во повисоките

предели - студени лета и студени зими со многу снег.

СООБРАЌАЈ: два интернационална аеродрома: Скопје (телефон за информации 091/148-333), Охрид (телефон за информации 096/33-656). Околу 100 км модерен автопат, кој се простира од северната до јужната граница (Куманово - Гевгелија). За влез во Македонија потребна е документација за регистрација, интернационален Зелен картон и полномоштво од сопственикот, ако возачот не е сопственик на возилото.

ПАРИ: македонската валута е ДЕНАР (МКД). При влегувањето треба да се пријави паричната сума која се внесува, ако постои потреба истата (или дел од неа) да се изнесе од земјата. Странската валута треба да се менува во банки и во официјални менувачници, според тековниот курс.

КРЕДИТНИ КАРТИЧКИ: во употреба се сите најраспространети кредитни картички (American Express, Visa, Diners, MasterCard/EuroCard), како и сурочеките (главно во повеќето хотели, продавници и ресторани).

РАБОТНО ВРЕМЕ: продавници: понеделник - петок 8-20ч, сабота 8-15ч (во туристичките места за време на сезоната, работното време се продолжува). Многу прехранбени продавници работат и до 23ч. Институции и канцеларии: понеделник - петок 8-20ч или 9-17ч. Банки: понеделник - петок 8-19ч, сабота 8-12ч (на аеродромите и подолго).

НЕРАБОТНИ ДЕНОВИ (ПРАЗНИЦИ): 1 и 2 јануари - Нова година; 7 јануари - Божик; 1 и 2 мај - Денот на трудот; 2 Август - Илинден; 8 Септември - Ден на независноста; 11 Октомври - Ден на востанието.

ВРЕМЕ: средноевропско (GMT+1). Во летниот период времето се поместува еден час напред.

СМЕСТУВАЊЕ: хотелското сместување и другите угостителски објекти се категоризирани од * до ***** (плус DE LUXE). Постојат и туристички апартмани, панасиони, кампови, хостели и приватно сместување, посебно во туристичките места. Цените зависат од категоријата и од сезоната.

- 3 големи тектонски, 25 глацијални и 15 вештачки езера има во Македонија.
- 1.200.000 жители живеат во градските средини на Македонија.
- 653 година пред новата ера кралот Пердика I го основал Македонското Кралство.
- 197 година пред новата ера првпат се спомнува Стоби, но се смета дека градот настанал дури 400 години порано
- 976 година, средновековната македонска држава на цар Самуил прераснува во Македонското Царство.
- 500.000 туристи годишно ја посетуваат Македонија.
- 6.718.754 мегават-часови е годишното производство на електрична енергија
- 20.000 хектари изнесува површината на која се одгледува тутун.
- 4 национални паркови во Македонија се заштитени со закон.
- 968.033 хектари во Македонија се под шума.
- 62 видови и 56 подвидови риби има во македонските езера и реки.
- 2.764 метри е висок Голем Кораб, највисоката точка во Македонија.
- 286 метри е најголемата длабочина измерена во Охридското Езеро.
- 38 километри е најдолгата градска автобуска линија во Скопје.
- 693 метри е надморската височина на Охридското езеро.
- 1.000 и повеќе активни цркви и манастири постојат во Македонија.
- во многуте религиозни муслимански објекти, својата духовна потреба ја задоволува една третина од македонската популација...

Среќна Нова Година - Sretna Nova Godina

SIJEČANJ - ЈАНУАРИ

P	П		7	14	21	28
U	В	1	8	15	22	29
S	С	2	9	16	23	30
Č	Ч	3	10	17	24	31
P	П	4	11	18	25	
S	С	5	12	19	26	
N	Н	6	13	20	27	

VELJAČA - ФЕБРУАРИ

P	П		4	11	18	25
U	В		5	12	19	26
S	С		6	13	20	27
Č	Ч		7	14	21	28
P	П	1	8	15	22	
S	С	2	9	16	23	
N	Н	3	10	17	24	

OŽUJAK - МАРТ

P	П		4	11	18	25
U	В		5	12	19	26
S	С		6	13	20	27
Č	Ч		7	14	21	28
P	П	1	8	15	22	29
S	С	2	9	16	23	30
N	Н	3	10	17	24	31

TRAVANJ - АПРИЛ

P	П	1	8	15	22	29
U	В	2	9	16	23	30
S	С	3	10	17	24	
Č	Ч	4	11	18	25	
P	П	5	12	19	26	
S	С	6	13	20	27	
N	Н	7	14	21	28	

SVIBANJ - МАЈ

P	П		6	13	20	27
U	В		7	14	21	28
S	С	1	8	15	22	29
Č	Ч	2	9	16	23	30
P	П	3	10	17	24	31
S	С	4	11	18	25	
N	Н	5	12	19	26	

LIPANJ - ЈУНИ

P	П		3	10	17	24
U	В		4	11	18	25
S	С		5	12	19	26
Č	Ч		6	13	20	27
P	П		7	14	21	28
S	С	1	8	15	22	29
N	Н	2	9	16	23	30

2002

SRPANJ - ЈУЛИ

P	П	1	8	15	22	29
U	В	2	9	16	23	30
S	С	3	10	17	24	31
Č	Ч	4	11	18	25	
P	П	5	12	19	26	
S	С	6	13	20	27	
N	Н	7	14	21	28	

KOLOVOZ - АВГУСТ

P	П		5	12	19	26
U	В		6	13	20	27
S	С		7	14	21	28
Č	Ч	1	8	15	22	29
P	П	2	9	16	23	30
S	С	3	10	17	24	31
N	Н	4	11	18	25	

RUJAN - СЕПТЕМВРИ

P	П		2	9	16	23	30
U	В		3	10	17	24	
S	С		4	11	18	25	
Č	Ч		5	12	19	26	
P	П		6	13	20	27	
S	С		7	14	21	28	
N	Н	1	8	15	22	29	

LISTOPAD - ОКТОМВРИ

P	П		7	14	21	28
U	В	1	8	15	22	29
S	С	2	9	16	23	30
Č	Ч	3	10	17	24	31
P	П	4	11	18	25	
S	С	5	12	19	26	
N	Н	6	13	20	27	

STUDENI - НОЕМВРИ

P	П		4	11	18	25
U	В		5	12	19	26
S	С		6	13	20	27
Č	Ч		7	14	21	28
P	П	1	8	15	22	29
S	С	2	9	16	23	30
N	Н	3	10	17	24	

PROSINAC - ДЕКЕМВРИ

P	П		2	9	16	23	30
U	В		3	10	17	24	31
S	С		4	11	18	25	
Č	Ч		5	12	19	26	
P	П		6	13	20	27	
S	С		7	14	21	28	
N	Н	1	8	15	22	29	

Čestit Božić - Чесџитџ Божикџ